

MINING TOOL

သိထားသင့်သော
မိုင်းလုပ်ငန်းများအကြောင်း

မာတိကာများ

၁။ မိုင်းလုပ်ငန်း (သတ္တုတူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်း) အကြောင်း

၂။ သတ္တုတူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်း ဟူသည်

- ကချင်ပြည်နယ်ရှိ ကျောက်စိမ်းတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းအကြောင်းများ

၃။ မည်သူတွေ လုပ်ဆောင်နေသနည်း

- စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသရှိ ကြေးနီစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအကြောင်းနှင့် ဆိုးကျိုးများ

၄။ မိုင်းလုပ်ငန်း ဆိုးကျိုးများ

၅။ မိုင်းလုပ်ငန်း ကောင်းကျိုးများ

၆။ မိုင်းလုပ်ငန်း(သတ္တုတူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်း)ကြောင့် သက်ရောက်မှုများ

- ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် သက်ရောက်မှုများ (Impacts on Environment)
- လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအပေါ် သက်ရောက်မှုများ (Impacts on Social)
- ကျန်းမာရေးအပေါ် သက်ရောက်မှုများ (Impacts on Health)
- အမျိုးသမီးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ (Impacts on Women)
- ကလေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ (Impacts on Children)
- ပညာရေးအပေါ် သက်ရောက်မှုများ (Impacts on Education)

၇။ မြန်မာနိုင်ငံ ပထဝီအနေအထားနှင့် သတ္တုလုပ်ငန်းများ

- ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ ရေနံနှင့် ဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းအကြောင်းနှင့် ဆိုးကျိုးများ

၈။ မိုင်းအလုပ်သမားဘဝ ဖြစ်စဉ် (ပုံ)

၉။ မိုင်းလုပ်ငန်းကြောင့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်စဉ် (ပုံ)

- စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသရှိ ရွှေတူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းအကြောင်းနှင့်ဆိုးကျိုးများ

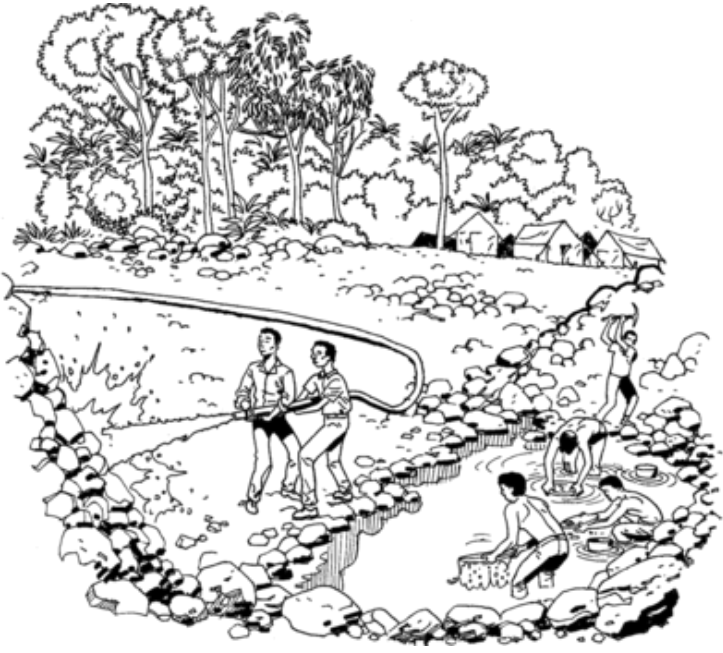
၁၀။ ဘာကြောင့်ပြည်သူများ သိသင့်သလဲ

၁၁။ ဖြစ်ရပ်များနှင့် ဆိုးကျိုးများအကျဉ်း

၁၂။ အကြံပြုချက်များ

သတ္တုတူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်း (မိုင်းလုပ်ငန်း) (Mining)

သတ္တုတွင်း သည် အဖိုးတန်သတ္တုများ (သို့) အခြား ဘူမိဗေဒဆိုင်ရာပစ္စည်းများကို ကမ္ဘာမြေ မြေမှထုတ်ယူ သည့်သတ္တုရိုင်းများ၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ခဲ၊ အဖြိုက်နက်၊ ကျောက်မီးသွေးစသည့်အဖိုးတန်ပစ္စည်းများ စွာ ထွက်သည့် တွင်းထွက်ပစ္စည်း တခု ဖြစ်ပါသည်။

သတ္တုတူးဖော်ခြင်းဖြင့် ပြန်လည်ရရှိလာသော သတ္တု ရိုင်းများမှ သတ္တုများ၊ ကျောက်မီးသွေး၊ ရေနံ နှင့် ကျောက်မျက်ရ တနာများ၊ ထုံးကျောက်၊ သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ ကို ထုတ်ယူ ပြီး နိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့သည်။

ကျောက်နှင့်သတ္တုတူးဖော်ခြင်းသည်လူတို့၏ လုပ်ဆောင်မှုတစ်ခုဖြစ်ပြီး သမိုင်းမတိုင်မီကတည်းကဖြစ်သည်။ မျက်မှောက်ခေတ်သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများတွင် သတ္တုရိုင်းများ ရှာဖွေခြင်း၊ အဆိုပြု ထားသောသတ္တုတွင်း ၏ အကျိုးအမြတ်အလားအလာများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း၊ လိုချင်သောပစ္စည်းများ ထုတ်ယူ ခြင်းနှင့် သတ္တုတွင်း ကို ပိတ်ပြီးသည့်နောက် မြေယာများအား နောက်ဆုံးပြန်လည်ပြု လုပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လူတို့သည် သတ္တုနှင့်ဆိုင်သော လုပ်ငန်းအတွက် ရွှေ(Gold)၊ ငွေ(Silver) ရှာဖွေတူးဖော်လုပ်ဆောင်ခြင်း ၊ ကျောက်နှင့် ဆိုင်သော လုပ်ငန်းအတွက် စိန်(Diamond)အစရှိသော တွင်းထွက်ကျောက်ပစ္စည်းများရှာဖွေ တူးဖော် လုပ်ဆောင်သည့်အပြင် တွင်းထွက်ကျောက်များဖြစ်သော ယူရေနီယံသတ္တု (uranium)၊ ကျောက်ဂွမ်း (asbestos)၊ ကျောက်မီးသွေး(coal)၊ သဲ(sand)၊ ဆား(salt) စသည်တို့လည်း တူးဖော်လုပ်ဆောင်လျက် ရှိ ပါသည်။

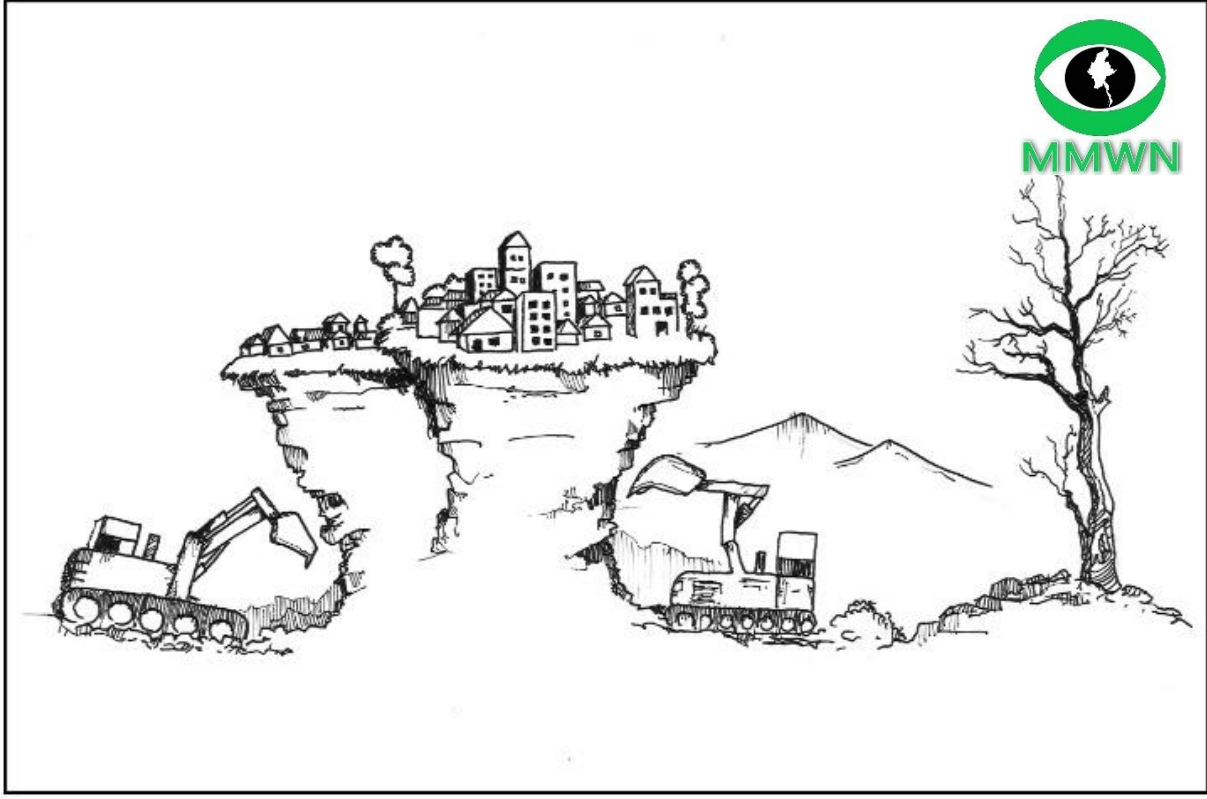
သတ္တုတူးဖော်သည့် မည့်သည့် (mining)လုပ်ငန်းမဆို အန္တရာယ်များစွာ ရှိပါသည်။ သတ္တုတူးဖော်သမား ဘဝ အတွက် သာမက သတ္တုတူးဖော်လုပ်ငန်း ကြောင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်ပျက်စီးမှု ပိုမိုများပြား လာခြင်း၊ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် လူ့ကျန်းမာရေး ထိခိုက်မှုများ ပိုမိုဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၊ ကလေးနှင့်အမျိုးသမီးများ အပေါ် တွင် လည်း တိုက်ရိုက်ဆိုးကျိုးများခံစားရခြင်း စသည့် များစွာသော ဆိုးကျိုးများ ဖြစ်ပေါ်ပါသည်။

သတ္တုတူးဖော်ခြင်းဟူသည်

သတ္တုတူးဖော်ခြင်းဆိုသည်မှာ မြေပြင်မှ အဖိုးတန်ကျောက်မျက်ရတနာများ၊ သတ္တုများနှင့် သတ္တုများကို ထုတ်ယူခြင်း ဖြစ်သည်။

အချို့သော တွင်းထွက်သတ္တုတွင်းများမှာ တွင်းထွက်တူးဖော်ခြင်း(ဓာတ်သတ္တုရရန် တွင်းကျယ်တူးခြင်း၊ တွင်းထွက်တူးဖော်ခြင်း)၊ မြေအောက်တူးဖော်ခြင်း၊ တောင်ထိပ်ကို ချွတ်ယူသောအခါ ပေါက်ကွဲစေသော စက်ပစ္စည်းများဖြင့်အသုံးပြုပြီး သတ္တုတွင်းထဲသို့ သတ္တုတူးဖော်ခြင်း နှင့် သတ္တုတွင်းလုပ်သားများ မြစ်ကို သဲတူး၊ မြစ်အောက်ခြေရှိ မြေဆီလွှာများမှ ဓာတ်သတ္တုများကို ထုတ်ယူခြင်း(ရေအောက်တူးဖော်ခြင်း) ဟူ၍ အမျိုးမျိုး ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အများဆုံးတွေ့ရှိရသော သတ္တုတွင်းအမျိုးအစားမှာ တွင်းတူးခြင်းဖြစ်သည် ။ သတ္တုတူးဖော်ခြင်း ကို သတ္တုအမျိုးမျိုးအတွက် ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ခဲ၊ ခဲမဖြူ၊ ကျောက်မီးသွေး၊ ထုံးကျောက်၊ စကျင်ကျောက်၊ ပတ္တမြား ၊ စိန်၊ ကျောက်စိမ်း၊ နီလာတို့ ပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့အနက်မှ သတ္တုတူးဖော်ခြင်းနှင့်အရောင်းအဝယ်များ သည် ငွေ အမြောက်အများရရှိနိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အများဆုံးသော ကျောက်စိမ်း သည် ကျောက်စိမ်း တူးဖော်ခြင်း နှင့် ရောင်းချခြင်းမှ ဖြစ်သော်လည်း ရွှေအတွက် တူးဖော်ခြင်းမှာ မြင့်တက်နေပါသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရောင်းဝယ်သော ပတ္တမြားအများစုသည် မြန်မာနိုင်ငံမှ ဖြစ်သည်။

ကချင်ပြည်နယ်ရှိ ကျောက်စိမ်းတူးဖော်ရေး လက်တွေ့ဥပမာ

မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းရှိ ကချင်ပြည်နယ်တွင် ကမ္ဘာ့တန်ဖိုး အရှိဆုံး၊ အကြီးဆုံး ကျောက်စိမ်းထွက်ရာ နေရာ ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာပြည်မှ ထွက်သော ကမ္ဘာ့အရည်အသွေး အမြင့်ဆုံးကျောက်စိမ်းကို တရုတ်ပြည် ဟောင်ကောင်တွင် ရောင်းဝယ်နေပါသည်။

၁၉၉၄ခု မြန်မာပြည်စစ်တပ်နှင့် ကချင်လွတ်လပ်ရေးတပ်တို့ အပစ်ခတ်ရပ်စဲရေးသဘောတူစာချုပ် လက်မှတ် ရေးထိုးပြီး သည့်နောက် ကျောက်စိမ်းတူးဖော်လုပ်ငန်းသည် သိသိသာသာ တိုးပွားလာပါသည်။ စက်ယန္တယားနှင့် စစ်တပ်ပိုင်၊ ဦးပိုင်လီမိတက်၊ ရှယ်ယာအရင်းတွေ ပေါင်းပြီး ခေတ်မီစက်ကြီးများဖြင့် တူးဖော်ခြင်း၊ လူအင်အား အလုံးအရင်း အသုံးပြုကာ နေ့ရောညပါ ကျောက်တူးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နေကြပါသည်။ ဒေသခံလူထုများ မောင်းထုတ်ခံရခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် လိပ်လုပ်သားတွင်ကျယ်လာပါသည်။ ကျောက်စိမ်း အဓိက ထွက်သော ဖားကန့်မြေပြင်သည် လုံးဝ ပြောင်းလဲသွားသည်။ ကျောက်စိမ်းမိုင်းများကြောင့် ပျက်စီးမှုများစွာ ရှိပါသည်။ ဒေသရှိ မြစ်ချောင်းများ လည်း မြေတိုက်စားခံရပြီး ရေစီးကြောင်းပြောင်းလဲသွားပါသည်။ စွန့်ပစ်အဆိပ်များသည်လည်း ရေစီးကြောင်း လမ်းပေါ် ဖြတ်စီးနေသည်။ ဂရုမစိုက်ပဲ ထင်တိုင်းတူး၊ မြေစာကို ထင်တိုင်းပုံသောကြောင့် မကြာခဏ မြေပြိုပြီး ရာချီသည့် အလုပ်သမားများ သေဆုံးခဲ့ရပါသည်။

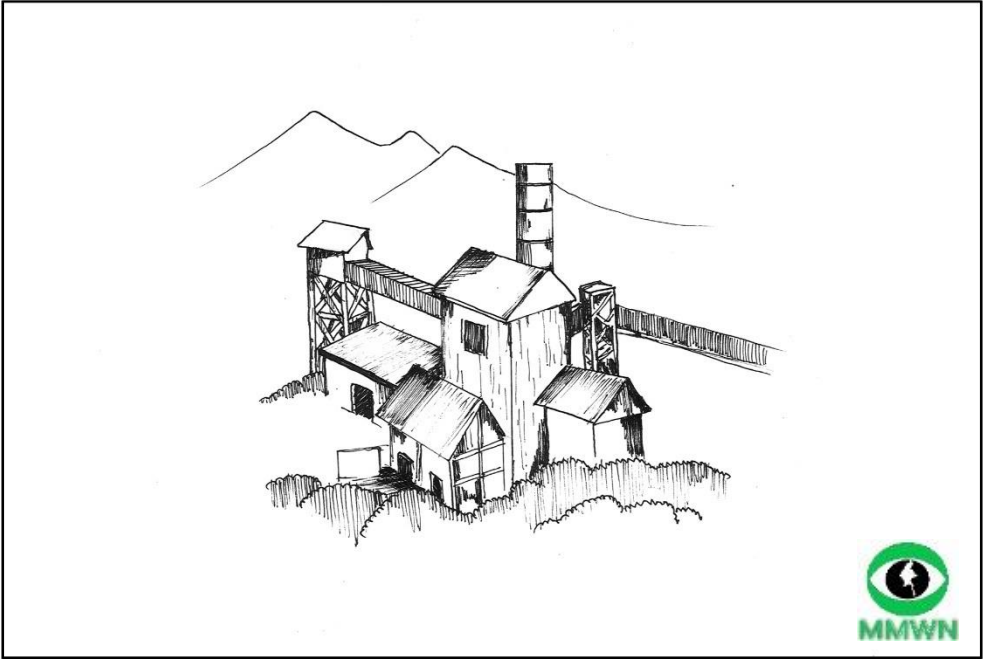
၂၀၁၁ ခု မြန်မာစစ်တပ်နှင့် ကချင်တပ်တွေ့ကြား အပစ်ခတ်ရပ်စဲရေးသဘောတူစာချုပ် ပျက်စီးမှုကြောင့် စစ်ပွဲပြန်လည် ဖြစ်လာပါသည်။ လူတစ်သိန်းကျော်သည် စစ်ပြေးရှောင်ဒုက္ခသည်စခန်းတွင် ခိုလှုံနေရခြင်း၊ တရုတ်ပြည်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရသည်။ သို့သော်လည်း ကျောက်စိမ်းတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်း ရပ်တန့်ခြင်း မရှိပါ။ မြန်မာစစ်တပ် အမြောက်အများနှင့် ရဲတပ်တွေ့သည် ကျောက်စိမ်းမိုင်းဝန်းကျင်တွင် နေရာချထားရှာသည်။

ယခု အချိန်ထိ ကျောက်စိမ်းကဏ္ဍ၏ တန်ဖိုးတွက်ချက်ရာတွင် ခက်နေပါသည်။ လေ့လာသုံးသပ်ချက်အရ Global Witness က ၂၀၁၄ ခု တနှစ်တည်းမှာ တရုတ်နိုင်ငံကို တင်ပို့သည့် တရားဝင်တန်ဖိုးစုစုပေါင်း ဒေါ်လာ ၁၂ ဘီလီယံ ရှိသည်လို့ ခန့်မှန်းပါသည်။ ထို့ကြောင့် အားလုံးပေါင်း (တရားဝင်၊ တရားမဝင်) ဒေါ်လာ ၃၀ ဘီလီယံ အထိ ရှိနေသည်ဟု ခန့်မှန်းပါသည်။ ဤကိန်းဂဏန်းအတိုင်းဆိုပါက စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန် (GDP)၏ ၄၆%နှင့် ညီမျှပြီး အစိုးရက ကျန်းမာရေးတွင် သုံးသော ငွေထက် ၄၆ ဆ များနေပါသည်။

၂၆ရက်၊ ဇန်နဝါရီလ၊ ၂၀၂၀ ကျင်းပသော ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတွင် ပြည်သူ့ငွေစာရင်း ပူးပေါင်းကော်မတီ အစီရင်ခံစာ ၂/၂၀၂၀ ပါ အခွန်ရ ငွေစာရင်းကိစ္စ ဆွေးနွေးရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိ ရတနာကောက်ခွန် ကောက်ခံရာတွင် အလေးချိန်အပေါ်ကောက်ခံနေပြီး အရည်အသွေးအပေါ်တွက်ချက် ကောက်ခံမှု မရှိခြင်းကြောင့် ထုတ်လုပ်မှုများနေသော်လည်း အခွန်ရရှိမှု လျော့နည်းနေကြောင်း၊ အဆိုပါ အခွန်ငွေ ရရှိမှု ပမာဏသည် ကျောက်စိမ်း နှင့် ကျောက်မျက်ရတနာ ကဏ္ဍတွင် ယခင် နှစ်များထက် နည်းပါး လာခြင်းဖြစ်ပြီး ထုတ်လုပ်မှု ပမာဏမှာ များပြားနေသောကြောင့် နိုင်ငံအတွက် ဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေသည်။

၂၀၁၈-၂၀၁၉ ခုနှစ် ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ကျောက်မျက်ရတနာ စုစုပေါင်း ကာရက် ၁ ဒသမ ၈၂၅ သန်း ထုတ်လုပ် ခဲ့သော်လည်း အခွန်ငွေအဖြစ် ရတနာခွန် သိန်း ၈၂၀ သာ စာရင်းဝင်ကြောင်း၊ ရတနာခွန် ၁ ကာရက်အတွက် ၄၄ ကျပ်သာ ရရှိကြောင်း သိရသည်။ ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ် ကျောက်စိမ်းထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍတွင် အခွန်ကောက်ခံ ရရှိငွေ ၁၅ ဘီလီယံကျော် ရရှိပြီး ထုတ်လုပ်မှု ပမာဏမှာ တန်ချိန် ၃၅၁၄၃ တန် ဖြစ်သောကြောင့် ကျောက်စိမ်း ၁ ကီလိုဂရမ်အပေါ် ရရှိသော အခွန်ငွေမှာ ၄၄၄ ကျပ်သာဖြစ်ပါသည်။

မည်သူတွေ လုပ်ဆောင်နေသလဲ။

မြေအောက်သတ္တုတူးဖော်ရေးနှင့် သယံဇာတတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများသည် လူတစ်ဦးချင်းစီမှ အသေးစား (သို့) ကြီးမားသော ကုမ္ပဏီများမှ ပြုလုပ်နိုင်သည်။ တွင်းတူးဖော်ခြင်းနှင့် တောင်ထိပ်ကို ဖယ်ရှားခြင်းတို့သည် များသော အားဖြင့် အထူးကိရိယာများစွာ လိုအပ်သောကြောင့် ကြီးမားသော ကုမ္ပဏီများမှသာ ပြုလုပ်လေ့ ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ ကုမ္ပဏီများနှင့် အခြားနိုင်ငံမှ ကုမ္ပဏီများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် သတ္တုတူးဖော်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် တိုင်းရင်းသားဒေသတွင် အများဆုံး တူးဖော်နေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်း သတ္တုတူးဖော်နေသော နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီများသည် တရုတ်ပြည်က ဖြစ်သည်။ သို့သော် နိုင်ငံရေး အပြောင်းအလဲများကြောင့် နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်များ စွာသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့၏ စည်းမျဉ်းများကို လျော့ပေါ့လိုက်သည်။

နိုင်ငံခြားမှ ကုမ္ပဏီများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်း သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများ စတင်ရန် စိတ်အားထက်သန်ကြ သည်။ သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းသည် အလွန်ကြီးမားသော လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီများသည် အမြတ်အစွန်းများစွာ ရရှိသည်။

ဆယ်စုနှစ်များစွာအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံရှိ သတ္တုတွင်း တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းသည် အကျင့်ပျက်ခြစားမှု အလွန် များပြားကြောင်း သတင်းများ ရရှိခဲ့ပြီး နိုင်ငံခြားနှင့် မြန်မာ သတ္တုတူးဖော်ရေး ကုမ္ပဏီများသည် သတ္တုတွင်း လုပ်ပိုင်ခွင့်အတွက် အစိုးရအရာရှိများထံ လာဘ်ထိုးမှုများ ပြုလုပ်နေကြသည်။

စစ်ကိုင်းတိုင်းရှိ လက်ပံတောင်းကြေးနီ စီမံကိန်း လက်တွေ့ဥပမာ

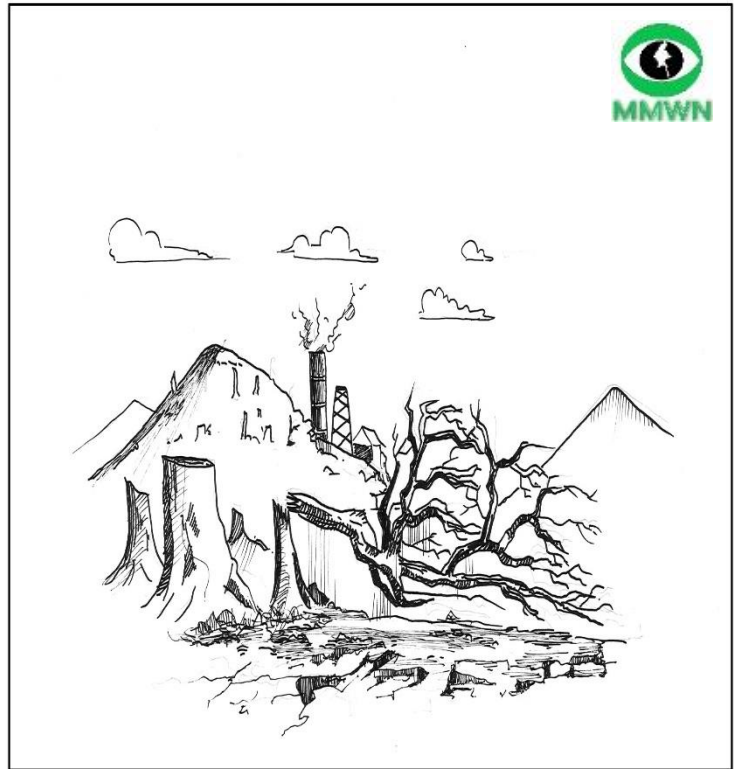

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကျော်ကြားဆုံးသော သတ္တုတွင်းတစ်ခုမှာ စစ်ကိုင်းတိုင်းရှိ လက်ပံတောင်းတောင် ကြေးနီစီမံကိန်း ဖြစ်ပြီး တရုတ်ကုမ္ပဏီ ဝမ်ပေါင်(Wanbao) နှင့် စစ်တပ်ကျောထောက်နောက်ခံပေးထားသော မြန်မာကုမ္ပဏီတို့ ပိုင်ဆိုင်သည်။ ၎င်းသတ္တုတွင်းနှင့် ကြေးနီကို တူးဖော်ပြီးနောက် အနီးအနားရှိ စက်ရုံသည် လေ၊မြေနှင့် ရေတို့ကို ညစ်ညမ်းစေသည်။ ဒေသခံလူထုသည် ဖျားနာပြီး ဤညစ်ညမ်းမှုကြောင့်ပင် သေဆုံးကြသည်။ ဒေသခံများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကြောင့် ၂၀၀၃ ခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် သတ္တုတွင်းစီမံကိန်းကို ရပ်တန့်ခဲ့သည်။ ပါလီမန်မှ လူအများက ပြသနာ များကို မဖြေရှင်းနိုင်သေးဟု ဆိုသော် လည်း မကြာသေးမီက ထပ်မံ စတင်ခဲ့သည်။ ကုမ္ပဏီများသည် EIA(သို့) အခြားမည်သည့်သတင်းအချက်အလက်များကိုမဆို အများပြည်သူထံ ထုတ်ပြန်ခြင်း မရှိသေးပါ။ နှမ်းနှင့် အခြားသီးနှံများ စိုက်ပျိုးရန် ဒေသခံများ အသုံးပြုသော မြေ(၀) ဧကကျော်ကို သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီများက သိမ်းယူပြီး ခြံစည်းရိုး ခတ်ထားသည်။ လယ်သမားများသည် သူတို့၏ မြေယာများ အတွက် လျော်ကြေးပေးရန် ကမ်းလှမ်းခံရသော်လည်း ၎င်းတို့ကို သိမ်းယူရန် ငြင်းဆန်ခဲ့သည်။

မိုင်း(သတ္တုတူးဖော်ခြင်း)လုပ်ငန်း၏ ဆိုးကျိုးများ

Disadvantages of Mining

- မြေများ ပျက်စီးမှု များပြားခြင်း။
- ရေတိုက်စားမှု ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း။
- ရေထု၊ လေထု၊ မြေထုညစ်ညမ်းမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း။
- လုပ်ငန်းသိုလှောင်မှု နေရာအမြောက်အမြားယူခြင်း။
- ပတ်ဝန်းကျင်အတွက် ဆူညံသံများ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း။
- မြင့်မားသော ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများဖြင့် လုပ်ဆောင်ရခြင်း။
- အလုပ်သမားဘဝ၊ ကျွဲဘဝ အများအပြား ရှိလာခြင်း။
- လုပ်ငန်းရှင်၏ ခေါင်းပုံဖြတ်အမြတ်ထုတ်မှုများ ရှိလာခြင်း။

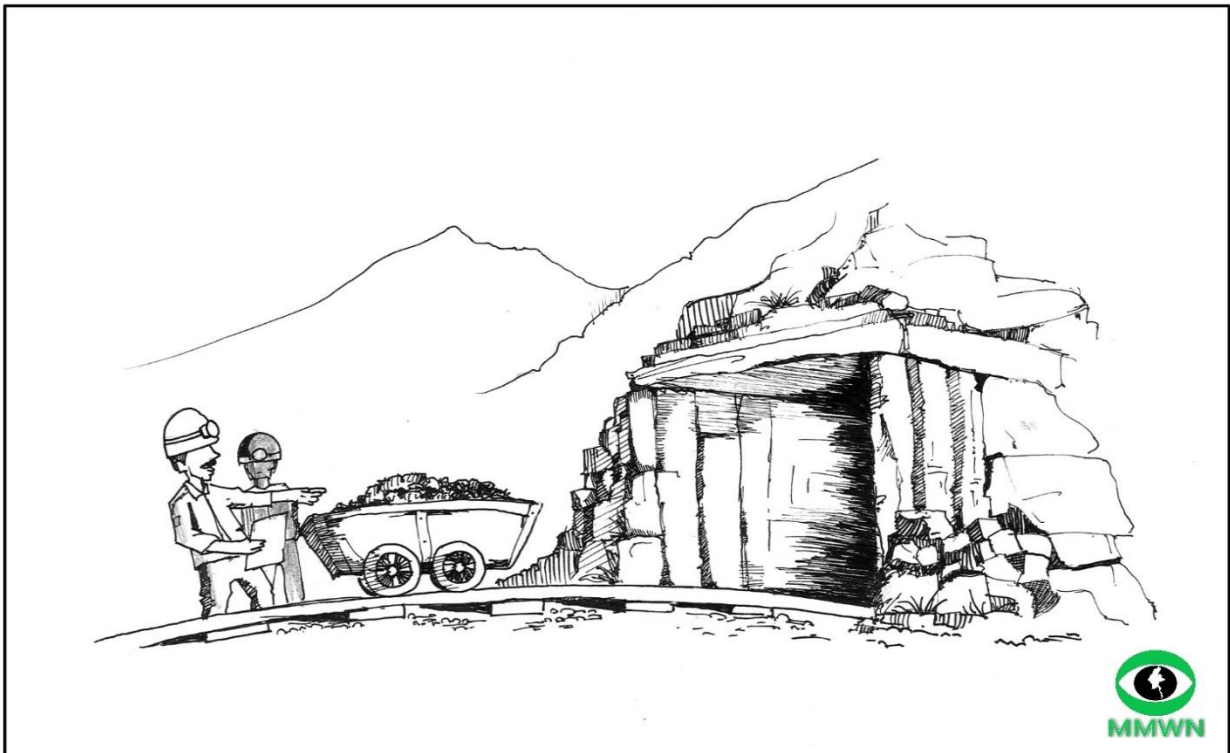
- မျှတသော တရားမျှတမှု မရရှိခြင်း။
- အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးသူငယ် အလုပ်သမား ရှိလာခြင်း။
- ကလေးပျက်ကျမှုများ ရှိလာခြင်း။
- အတင်းအဓမ္မပြုကျင့်မှုများရှိလာခြင်း။
- လူဦးရေတိုးတက်မှုနှုန်း လျော့နည်း လာစေခြင်း။
- အလုပ်သမားကျွဲဘဝအဖြစ် အလုပ်လုပ်နေရခြင်း။
- ပြည်သူလူထုအပေါ် အကျိုးရလဒ်၊ တရားမျှတမှု နည်းပါးခြင်း။

မိုင်း(သတ္တုတူးဖော်)လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ခြင်း၏ ကောင်းကျိုး/အကျိုးများ

Advantages of Mining

- အစိုးရဝင်ငွေ၊ ကုမ္ပဏီပိုင်များနှင့်အစုရှယ်ယာဝင်လုပ်ငန်းရှင်များ အတွက် ဝင်ငွေတိုးစေခြင်း။
- နည်းပညာ၊ စက်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ ဗဟုသုတများ တိုးစေခြင်း။
- နိုင်ငံခြားသားများနှင့် အစိုးရဈေးကွက်လုပ်ငန်းတွင် ပြည်ပသို့ ချိတ်ဆက်ရောင်းဝယ်လာနိုင်ခြင်း။
- သုသေတနာလုပ်ငန်း လုပ်နိုင်ခြင်း(ဘိုးဘွားပိုင်နယ်မြေမှ ထွက်ရှိ သော သဘာဝ ဂေဟဇာတ အကြောင်း၊ အမျိုးအမည် များကို အနည်းငယ်မျှသာ လေ့လာသိရှိလာခြင်း။)
- အစိုးရနှင့် သတ္တုတူးဖော်လုပ်ငန်း၏ Society (လူမှုအဖွဲ့အစည်း) များ အပြန်အလှန် ဆက်နွယ်မှုကြားရှိ လာခြင်း။
- ဒေသခံများအတွက် လမ်းပန်းတိုးတက်မှု အနည်းငယ် ရရှိလာ ခြင်း။
- ဒေသခံများအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း ရရှိလာခြင်း။

မိုင်း(သတ္တုတူးဖော်)လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ခြင်း၏ နောက်ဆက်တွဲသက်ရောက်မှုများ Impacts of Mining

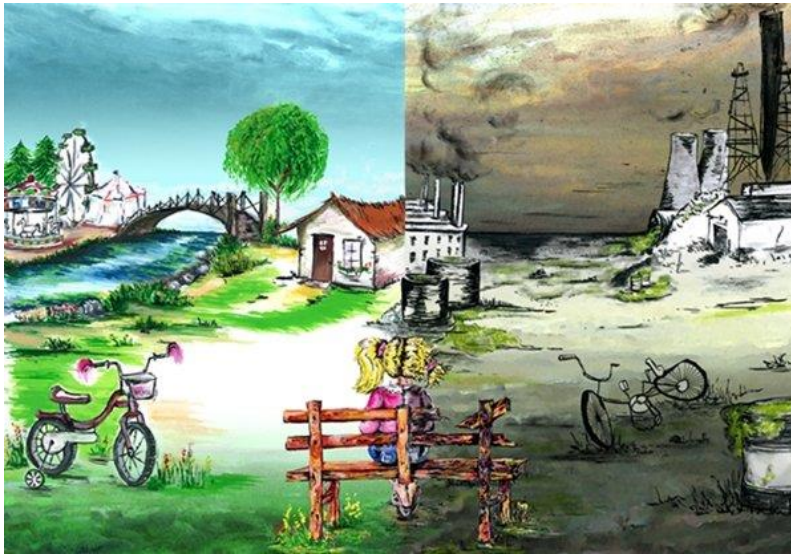

မိုင်း(သတ္တုလုပ်ငန်း)ကြောင့် အကျိုး သက်ရောက်မှုများ/ အကျိုးဆက်များ (Impacts of Mining)

- ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် သက်ရောက်မှုများ (Impacts on Environment)
- လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအပေါ် သက်ရောက်မှုများ (Impacts on Social)
- ကျန်းမာရေးအပေါ် သက်ရောက်မှုများ (Impacts on Health)
- အမျိုးသမီးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ (Impacts on Women)
- ကလေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ (Impacts on Children)
- ပညာရေးအပေါ် သက်ရောက်မှုများ (Impacts on Education)

ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် သက်ရောက်မှုများ (Impacts on Environment)

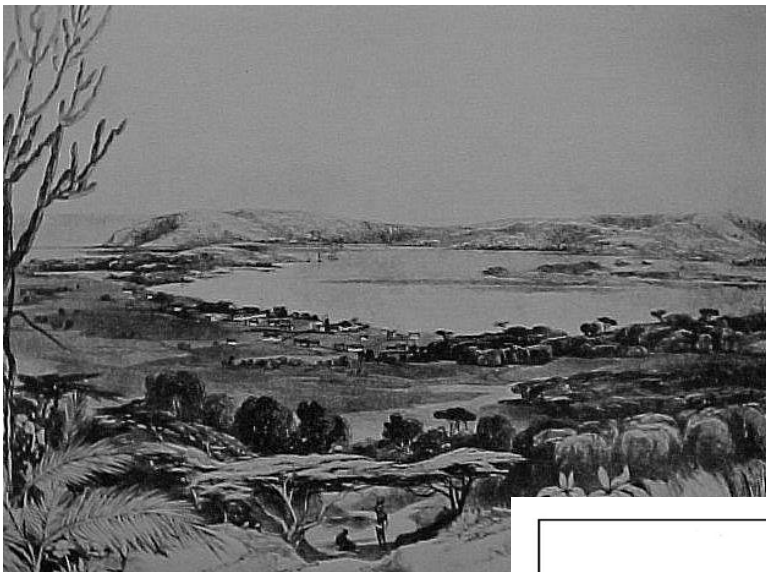

- ရေတိုက်စားမှု တိုးမြှင့်စေခြင်း။
- ရေလမ်းပိတ်ဆို့မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း။
- ရေညစ်ညမ်းမှုဖြစ်ပေါ်စေခြင်း။
- ပင်လယ်ဂေဟစနစ် အနှောင့်အယှက်ပေးခြင်း (ဥပမာ-မြေအောက်မိုင်း လုပ်ငန်း)။
- အက်ဆစ်မိုးရွာတတ်ခြင်း။
- ညစ်ညမ်းသောဖုန်မှုန့်များ လေနှင့်အတူ ပါလာပြီး တိုက်ခတ်ခြင်း။
- ကျယ်လောင်ဆူညံသံများ ဖြစ်ခြင်း။

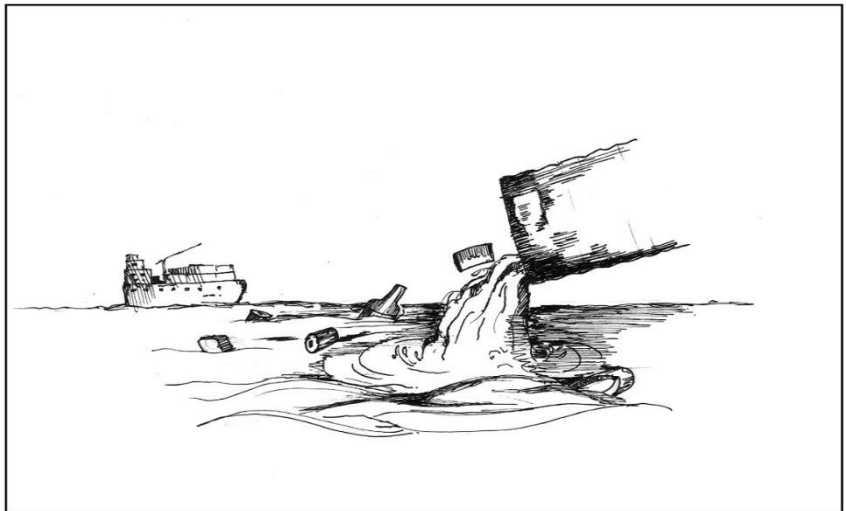

- လေထုညစ်ညမ်းမှုဖြစ်ပေါ်စေခြင်း။
- မြေများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးစေခြင်း၊ မြေအက်ကြောင်းကြီးများ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း။
- သစ်တောပြုန်းတီးမှုများဖြစ်ပေါ်စေခြင်း။
- လယ်ယာမြေ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများပြားလာစေခြင်း။စွန့်ပစ်မြေများပြားလာခြင်း။
- မြေဖို့မြေများ ဖြစ်ပေါ်လာစေခြင်း။
- စက်မှုစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကြောင့် နျူကလီးယား(nuclear chemical) , စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကြောင့် အညစ်အကြေးများပြားရှိလာခြင်း။

ရေထုညစ်ညမ်းမှုနှင့် တောတောင် ပျက်စီးမှု

မိုင်းလုပ်ငန်းမှ ထွက်ပေါ်လာသော အဆိပ်ရေ

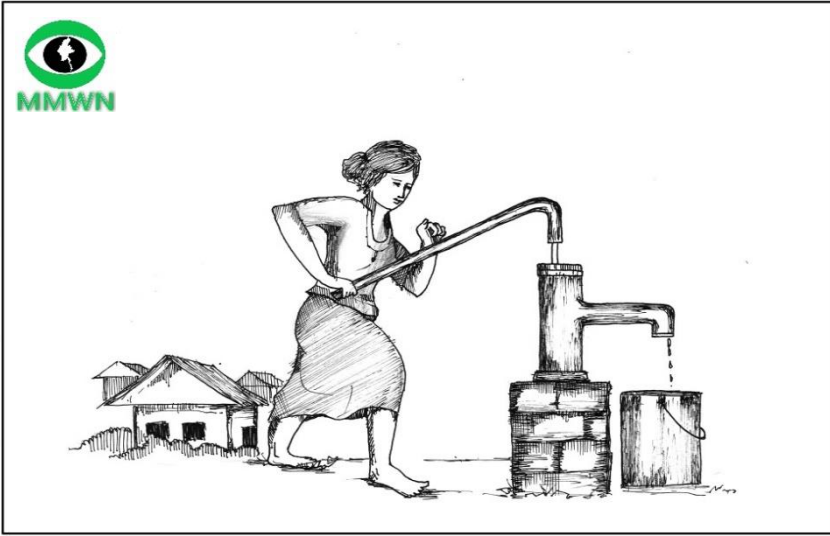

လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းပေါ် သက်ရောက်မှုများ (Impacts on Social)

- သင်ငွေကြပ်သည်းမှုများကြောင့် အသက်အန္တရာယ်ထိခိုက်စေနိုင်သော မိုင်းအလုပ်သမားဘဝအဖြစ် ရောက်ရှိခြင်း။
- မိုင်းအလုပ်သမားများပြားလာခြင်း၊ မိုင်းလုပ်ငန်းကို မြို့နယ်များစွာသို့ တိုးချဲ့ပျံ့နှံ့ လုပ်လာခြင်းကြောင့် မိုင်းဆိုး ကျိုး ဒဏ်ကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှုများပြားလာခြင်း။
- လူမှုရေး မငြိမ်သက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း။
- ဆင်းရဲသည့်အမျိုးသမီးအချို့ မိုင်းလုပ်သားမယားအဖြစ် လုပ်ကိုင်ရခြင်းနှင့် ပြည့်တန်ဆာ (လိင်လုပ်သား /sex workers) အဖြစ် လုပ်ရန် တွန်းပို့မှုများ တိုးလာခြင်း။
- ကလေးသူငယ်အလုပ် သမား တိုးပွား လာခြင်း။
- မိုင်းလုပ်ငန်းပိုင်ရှင်၏ ကြီးစိုးမှု ဒဏ်ခံရ ခြင်း။
- ဝင်ငွေရနည်းသော ဒေသများတွင် မိုင်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရ သောကြောင့် ကျန်းမားရေး ထိခိုက်မှုများ ဆိုးရွားစွာ ဖြစ်ပေါ် လာခြင်း။
- ဒဏ်ရာ များစွာရ ရှိ ခြင်း၊ ဖျားနာခြင်း နှင့် သေဆုံး မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း။
- အလုပ်သမားများ ခေါင်းပုံဖြတ်အမြတ် ထုတ်ခံရခြင်း။
- အမျိုးသမီးများစွာ နှင့် မိန်းကလေး ကလေးများငယ် အတင်းအဓွပြုကျင့် ခံရခြင်း။
- လူ့အခွင့်အရေးများ ချိုးဖောက်ခံရခြင်း။

ကျန်းမာရေးအပေါ် သက်ရောက်မှုများ (Impacts on Health)

မိုင်းလုပ်ငန်း၏ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူ၏ ကျန်းမာရေး

မိုင်းတူးဖော်လုပ်ငန်းမှ ထွက်လာသော အညစ်အကြေးကြောင့် လေထု၊ ရေထု၊ မြေထု အားလုံးကို ညစ်ညမ်းစေပါသည်။ လူသားတို့သည် မိမိသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ သဘာဝ ပစ္စည်းများအားလုံးကို နေ့စဉ်သုံးစွဲလေ့ရှိပါသည်။

၎င်းဆိုးကျိုးဒဏ်များကြောင့် လူများ၏

- အသိ၊ အမြင်အာရုံ ပျက်စီးစေခြင်း။
- လူ့ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းပိုင်းရှိ အာရုံခံဆဲလ်များကို နေ့စဉ်နှင့်အမျှ တဖြည်းဖြည်း ပျက်စီးစေခြင်း။
- ပန်းနာ၊ ရင်ကြပ်၊ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းကျဉ်းစေခြင်း။
- စိတ်ကျရောဂါလက္ခဏာများ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း။
- ကိုယ်ဆောင်မိခင်များ ကိုယ်ဝန်ပျက်ကျခြင်း။
- အဆိပ်မိခြင်း။
- မိုင်းအလုပ်သမားများသည် မိုင်းတွင်းတွင် နေ့စဉ် အလုပ်လုပ်ပြီး ၎င်းဖုန်မှုန့်မှ ထွက်ပေါ်လာသော ညစ်ညမ်းပြီးအဆိပ်ပါသောလေကို ရှူရခြင်း။ အဆိပ်ပါသော ရေကို သုံးစွဲနေခြင်းကြောင့် ရောဂါပိုးမွှားများ ပိုမို ရရှိနိုင်ခြင်း။

အဆိပ်သင့်သော ရေကို ခပ်နေပုံ

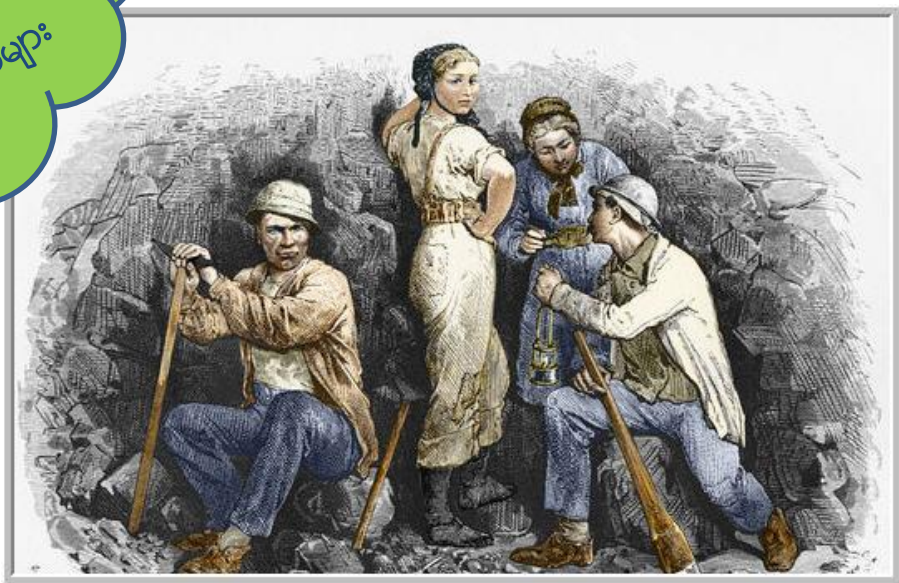
အမျိုးသမီးများ အပေါ် သက်ရောက်မှုများ (Impacts on Women)

မိုင်းလုပ်ငန်းမှ ထွက်ပေါ်လာသော ရေကို အသုံးပြုခြင်း၊ သောက်သုံးနေခြင်းကြောင့်

- အဆိပ်သင့်မိခြင်း၊ သွေးနှုန်း လည်ပတ်မှု မမှန်စေခြင်း။
- တချို့သောကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီး များ သည် ကိုယ်ဝန်ပျက်ကျခြင်း။
- တချို့မွေးဖွားလာသော ကလေးများ သည် ကိုယ်လက်အင်္ဂါ ချို့ယွင်းခြင်း၊ ညက်ရည် ထုံမှိုင်းခြင်း၊ ဆွံ့အနားမကြား ဖြစ်ခြင်း။

မိုင်းလုပ်ငန်းများမှ အမျိုးသမီးများ ဘဝအခက်အခဲများ

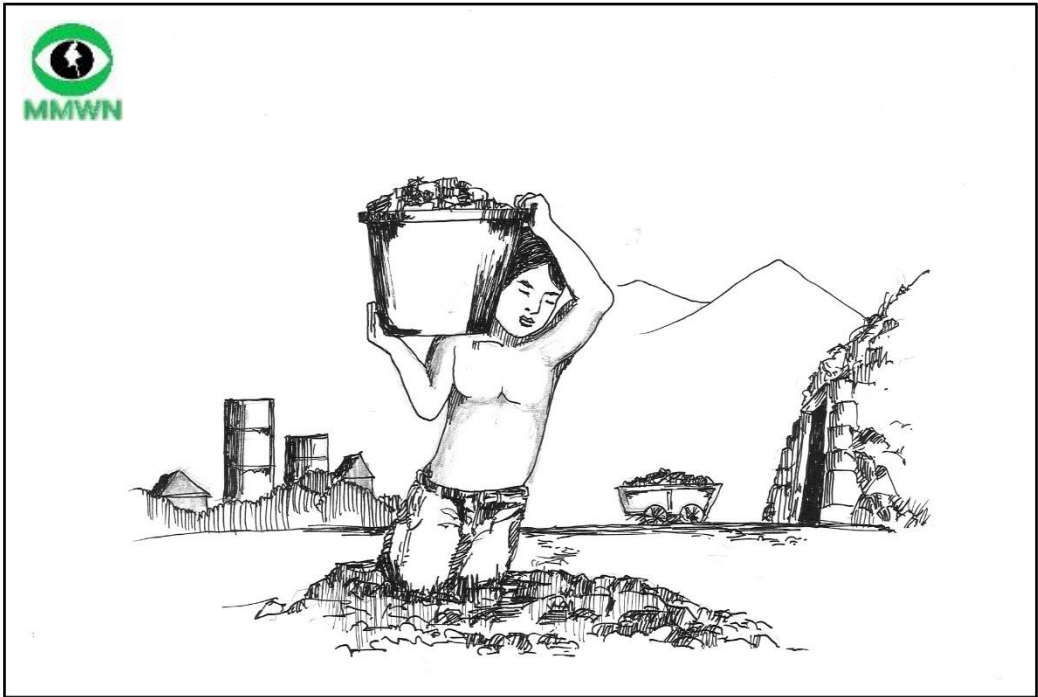
စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှုမလုံလောက်ခြင်းကြောင့်အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများနှင့်အတူ အန္တရာယ်ရှိသော မိုင်းလုပ်ငန်းတွင် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အတွက် မိမိဘဝကို စတေးရပြီး အလုပ်လုပ်ခြင်း။

- လုပ်ငန်းရှင်အကြီးအကဲများ၏ လိင်ပိုင်းမယားအဖြစ် ပြုကျင့်မှု ခံရခြင်း။
- လုပ်အားခ ခေါင်းပုံဖြတ်အမြတ်ထုတ်မှု ပိုခံရခြင်း။

- တချို့အမျိုးသမီးများသည် ပြည့်တန်ဆာ (လိင်လုပ်သား) အဖြစ် အလုပ်လုပ်ခြင်း။
- လူကုန်ကူးမှု ခံရခြင်း။
- ရောဂါများ ကူးစက်ခံရခြင်း။(HIV, AIDS)
- အကြမ်းဖက်ခံရခြင်း။

ကလေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ (Impacts on Children)

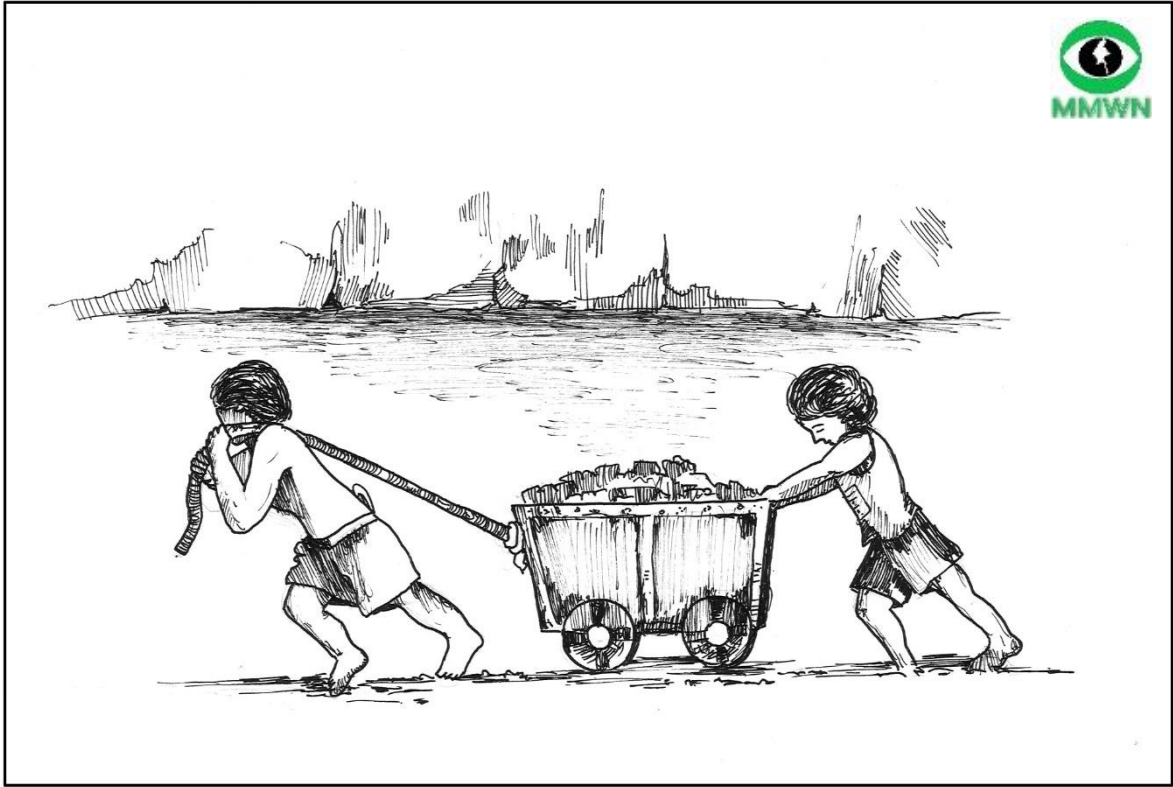
စားနပ်ရိက္ခာ အခက်အခဲ၊ ကြပ်တည်းမှုများ ကြောင့် ဒေသအတွင်းရှိ မိသားစုတချို့သည် မိုင်းလုပ်ငန်း အတွင်းတွင် ဘဝကို ရင်းပြီး အလုပ်လုပ် ခြင်းသည် စားသောက်မှု ဖူလုံရန် အတွက်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ပျော်ပျော်ရွှင်
ကစားချင်၊ပညာ
ဂင်ဂါခင်

- ကလေးအများစုသည် မိသားစုဝင်ငွေ ပိုရနိုင်ရန် မိုင်းလုပ်ငန်းတွင် ဝင်ရောက်ကူညီ ရခြင်း။
- မိုင်းလုပ်ငန်းတွင်ကလေးသူငယ်အလုပ်သမားများဘဝ အဖြစ် ဝင်ရောက်အလုပ် လုပ်နေခြင်း။
- လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖော်ကားမှု ခံရခြင်း။
- စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖိနှိပ်မှုခံရခြင်း။
- ကလေးအလုပ်သမားအဖြစ် အလုပ်လုပ်ခြင်း။

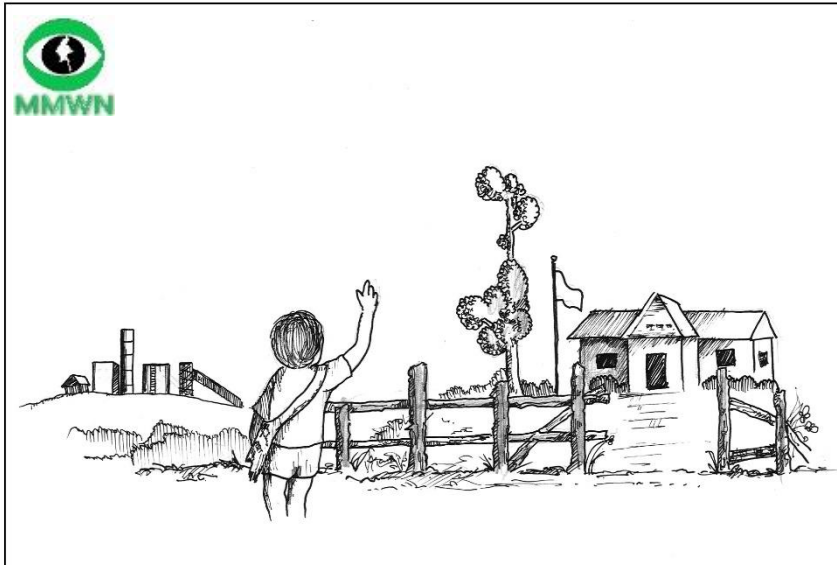

- ကလေးများသည် မိုင်းဆိုးကျိုးမှ ထွက်လာသော လေထု ၊ ရေထုများကို ရှူရှိုက် သောက်သုံး နေခြင်းကြောင့် သူတို့၏ အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ပိတ်ဆို့မှုနှုန်း ဖြစ်ပေါ်မှု ပိုမို ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း။
- စိတ်ပိုင်းချို့ယွင်းမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း။
- ခြေချောင်း၊ လက်ချောင်း သန်မာမှု အားနည်းခြင်း။
- လုံခြုံမှု မရှိပဲ အန္တရာယ်ကျရောက်ပါက မိမိကိုယ်ကိုယ် ခုခံကာကွယ်နိုင်မှု အားနည်းခြင်း။
- အသက်အန္တရာယ် ဖြစ်စေခြင်း။
- မိမိအင်အားနှင့် မမျှအောင် လုပ်ကိုင်နေခြင်းကြောင့် အခွင့်အရေးဆုံးရှုံးမှုများစွာ ရှိနေခြင်း။
- ပညာသင်ယူခွင့် မရရှိခြင်း။
- လုံလောက်သော အစာအဟာရ မျှတမှု မစားရခြင်း။
- ညက်ရည်ဖွံ့မှု နှောင့်နှေးစေခြင်း။
- ခန္ဓာကိုယ် ဖွံ့ဖြိုးမှု နှောင့်နှေးစေခြင်း။

မိုင်းတွင်းမှ ကလေးအလုပ်သမားဘဝ

ပညာရေးအပေါ် သက်ရောက်မှုများ (Impacts on Education)

စဉ်ဆက်ဆိုးရိုးစကားအရ ပညာမြင့်မှလူမျိုးတင့်မည် ဆိုသည်မှာ မိုင်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေသော ဒေသအတွက်အဖြစ်ခဲ့သော စကားလုံး ဖြစ်ပါသည်။

မိုင်းလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နေသော ဒေသတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု၊ လူမှုဖူလုံရေး၊ ကျန်းမာရေး ပညာရေး စသည်တို့အပေါ် ဆိုးကျိုးမှုများစွာ သက်ရောက်နေပါသည်။

သမိုင်းကာလတလျှောက်မိုင်းလုပ်ငန်းကြောင့် ပညာရေးတိုးတက်မှု အရှိန်အဟုန် တိုးတက်မြှင့်မား သည် ဟူ၍ မရှိသလောက် ဖြစ်နေပါသည်။

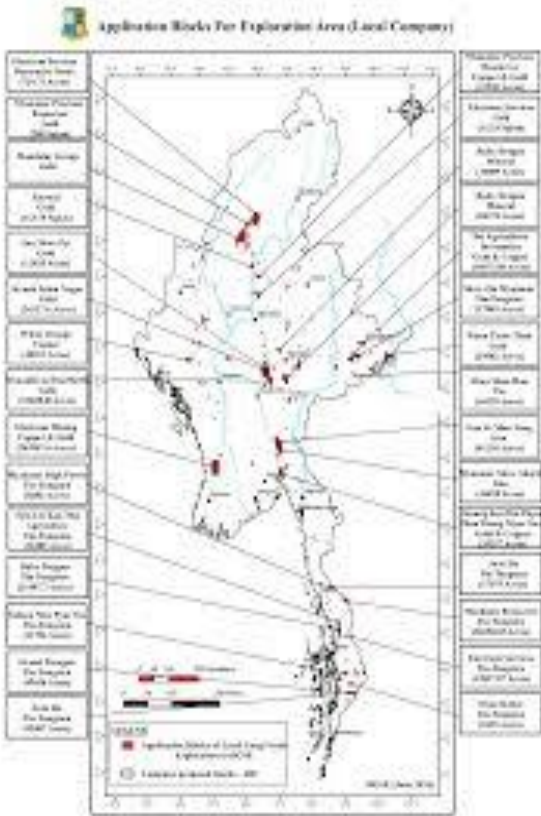
စီးပွားရေး အခက်အခဲကြောင့်စားဝတ်နေရေး အတွက် ရုန်းကန် အလုပ်လုပ်ရင်း မိုင်းလုပ်သားဘဝ အဖြစ် အသက်ရှင်နေထိုင်ရသော အလုပ်သမားများ၏ ကလေးပညာရေး တိုးတက်မှုသည် အလွန်နှောင့် နှေးနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ

- စားသုံးမှု မလုံလောက်သဖြင့် ပညာရေးတွင် မထောက်ပံ့နိုင်ခြင်း။
- ကလေးများလည်း မိသားစု ဝင်ငွေအတွက် မိုင်းအလုပ်သမားအဖြစ် အလုပ်လုပ် နေရခြင်း။
- ခန္ဓာကိုယ် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုကြောင့် ခြေလက်ပျက်ခြင်း၊ ကိုယ်လက်အင်္ဂါချို့ယွင်းမှု ပိုဖြစ်လာခြင်း၊
- ကျောင်းအချိန်အတွက် အချိန်မပေးနိုင်ခြင်းကြောင့် ပညာမတတ်ခြင်း။

ကလေးများသည် ကျောင်းပညာ၊ အတတ်ပညာ မလေ့လာသင်ကြားရသဖြင့် ငယ်ရွယ်စဉ်အခါ မှ အသက်အရွယ်ရောက်လာသည်အထိ အလုပ်သမား ဘဝအဖြစ်နှင့် ကျင်လည်နေရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ထုတ်လုပ်မှုအနေအထား

ယခင်က ရေနံ၊ ခဲ၊ ငွေ နှင့် သွပ်များကို အာရှတိုက်တွင် အဓိက ထုတ်လုပ်တင်ပို့မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံသည် သတ္တုတွင်း အနည်းအကျဉ်းသာ ထုတ်လုပ်သည်။ ခရိုမီယမ်၊ ကြေးနီ၊ ရွှေ၊ ခဲ၊ ငွေ၊ သံဖြူ၊ ရွှံ့စေး၊ ထုံးကျောက်၊ အဖိုးတန်ကျောက်များနှင့် ဆား များ ကဲ့သို့သော စက်မှု တွင်းထွက်ပစ္စည်း များ၊ ကျောက်မီးသွေး၊ သဘာဝ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေနံစိမ်းစသည့် တွင်းထွက်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်မှု အများစုသည် ကိုယ်တိုင် သုံးစွဲရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ သို့သော် စိန်၊ ပတ္တမြား၊ နီလာနှင့်အခြားကျောက် မျက်ရတနာများ၊ ကြေးနီ၊ သံဖြူနှင့်သွပ် ကဲ့သို့သော ကျောက်စိမ်းနှင့် အဖိုးတန် ကျောက်မျက်ထုတ်လုပ်မှု အများစုကို နိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့ခဲ့သည်။

ပထဝီအနေအထားအရ မြေပုံများ၏ ၅၇% သာရှိသော မြန်မာနိုင်ငံသည် မတူးဖော်သေးသည့် တွင်းထွက်ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးအတွက် အလားအလာရှိသည်။ ၎င်းသတ္တုဓာတ်သည် ခနောက်စိမ်း၊ ခရိုမီယမ်၊ ကြေးနီ၊ စိန်၊ ကျောက်မျက် ရတနာများ၊ ရွှေ၊ ခဲ၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ နီကယ်၊ ရေနံစိမ်း၊ ပလက်တီနမ်အုပ်စုများ၊ ငွေနှင့် သွပ်များ ပါဝင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းတွင် နိုင်ငံပိုင် သတ္တုတူးဖော်သည့်လုပ်ငန်းသုံးခု၊ နိုင်ငံပိုင် ရေနံနှင့် သဘာဝ ဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းနှင့် အသေးစားပုဂ္ဂလိက နှင့် ပြည်တွင်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပါဝင်သည်။ သတ္တုတွင်း ကဏ္ဍ၏ စုစုပေါင်း လုပ်သားအင်အားသည် ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် ၈၃,၀၀၀ ခန့် ရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဝန်ကြီးဌာန၏ အဆိုအရ သတ္တုတွင်းကဏ္ဍ၏ စုစုပေါင်း ထုတ်လုပ်မှုသည် ၁၉၈၆ တွင် ထုတ်လုပ်သူများ၏ ဈေးနှုန်းများ၊ တန်ဖိုးအား အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၇၆သန်း (သို့) စုစုပေါင်းတန်ဖိုး အသားတင် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှု၏ စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်၏ ၇.၈ သန်း (သို့) ၁၉၉၂ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈.၅ ဘီလီယံတန်ဖိုးရှိသည်။ သတ္တုတွင်း ကဏ္ဍ၏ စုစုပေါင်း ထုတ်လုပ်မှုမှာ ၇၃ ရာခိုင်နှုန်းကို ထုတ်လုပ်သည်။ ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ ၂၆%နှင့် သမဝါယမများက ၁% ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တွင်းထွက်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်မှုသည် ၁၉၆၀ ပြည့်လွန်နှစ်များကတည်းက ကျဆင်းခဲ့သည်။ ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် အစိုးရသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တွင်းထွက်သယံဇာတများတူးဖော်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် နိုင်ငံခြား သတ္တုတူးဖော်ရေးကုမ္ပဏီများ၏ ပါဝင်မှုကို အားပေးရန် တံခါးဖွင့် မူဝါဒနှင့်ဓာတ်သတ္တု ရှာဖွေရေးဦးစီးဌာန ၏ အဆိုအရ ၁၉၈၉ခုနှစ်မှ စ၍ အထူးသဖြင့် လောင်စာဆီမိုင်းတွင်း လုပ်ငန်းများတွင် မြန်မာသတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ် ငန်းတွင် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အကြီးအကျယ် မပါဝင်ခဲ့ပါ။

လွန်ခဲ့သော နှစ်များအတွင်း လိုအပ်သော ပြန်လည် ပြုပြင်မွမ်းမံမှုများ မပြုလုပ်ဘဲ သတ္တုတွင်းဟောင်းများ အများအပြား ကျန်ရှိနေချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သတ္တုတွင်း လုပ်ငန်းမှာ တဖြည်းဖြည်းကျဆင်းလာခဲ့သည်။ ပုဂ္ဂလိကနှင့် ပူးတွဲ အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ အသေးစား သတ္တုတူးဖော်ခြင်းကို အစိုးရမှ ကြီးပမ်းအားထုတ်မှုများ ကြောင့် ၁၉၉၂ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ကျောက်မျက်၊ ရွှေ၊ သံဖြူနှင့် အဖြိုက်နက်များ ထုတ်လုပ်မှုတွင်

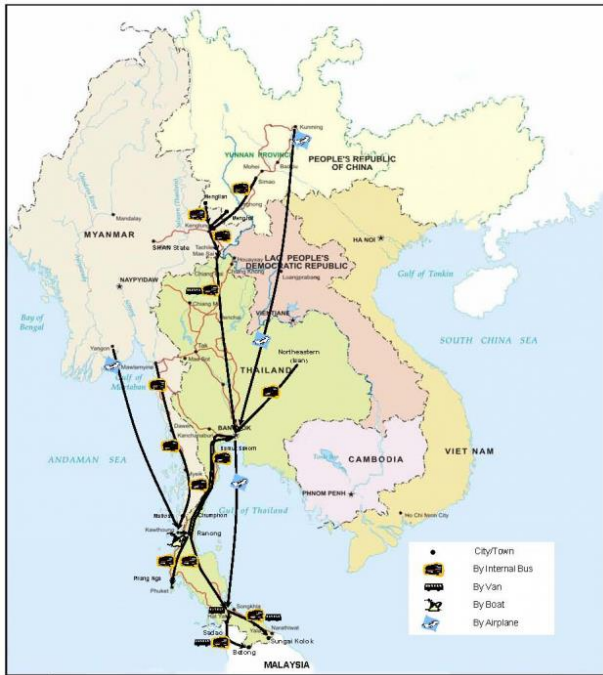
မြန်မာနိုင်ငံ၏ သတ္တုတွင်းကုန်သွယ်ရေးတွင် အဓိကအားဖြင့် ကျောက်စိမ်း၊ ကျောက်မျက်ရတနာများနှင့် အချို့သော သတ္တုပမာဏတင်ပို့ခြင်း၊ အချို့သော သံနှင့်သံမဏိများ၊ အနည်းငယ်မျှသော ရေနံစိမ်းများ တင်သွင်း ခြင်း ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကျောက်မျက်ရတနာ ပြပွဲကို ရန်ကုန်မြို့တွင် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ကျင်းပသည်။ အဓိက အားဖြင့် ကျောက်စိမ်း၊ ကျောက်မျက်နှင့် လက်ဝတ်ရတနာများကို ရောင်းချရန်နှင့် တင်ပို့ရန် ဖြစ်သည်။ ၁၉၉၂ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ကျောက်စိမ်းနှင့် ကျောက်မျက်ရတနာဝင်ငွေသည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၃.၅သန်းခန့် ရှိပြီး မြန်မာသတ္တုတွင်းပို့မှု ၆၀%ကျော်ရှိသည်။ ထို့အပြင်အရည်အသွေး မြင့်ကျောက်စိမ်းနှင့် ကျောက်မျက်ရတနာ အမြောက်အများကို တရုတ် နှင့် ထိုင်းသို့ နှစ်စဉ် ခိုးသွင်းသည်။

၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် ကြေးနီပါဝင်မှု တင်ပို့မှုမှာ ဒေါ်လာ ၃.၅ သန်းခန့်ရှိပြီး သတ္တုဓာတ် စုစုပေါင်း တင်ပို့မှု၏ ၁၀% ရှိသည်။ တချိန်က မြန်မာနိုင်ငံသည် ရေနံစိမ်းအသားတင်ပို့သူဖြစ်ပြီး ပြည်တွင်းလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်း ရန် နှစ်စဉ် ရေနံစိမ်း ၃၂၀၀ ဘီလီယံခန့် တင်သွင်းခဲ့သည်။ ခဲ၊ ငွေနှင့် သွပ် ထုတ်လုပ်ခြင်းကို နိုင်ငံတော်ပိုင် သတ္တုတွင်း လုပ်ငန်းမှ နံပါတ်(၁)ဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သံဖြူနှင့် အဖြိုက်နက်ကို နိုင်ငံတော်ပိုင် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်း အမှတ်(၂) နှင့် အခြား အသေးစားနှင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင် သတ္တုတွင်းသို့မှ ထုတ်လုပ်သည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ စက်မှုတွင်းထွက်သတ္တုများ အပါအဝင် သံ၊ နီကယ်၊ သံမဏိနှင့် အခြား သတ္တုများ ထုတ်လုပ်မှုကို နိုင်ငံတော်ပိုင် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်း(၃)ခု၊ အခြားအသေးစားပုဂ္ဂလိကနှင့် အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိကပိုင် သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများမှ ပြုလုပ်ခဲ့ သည်။ ကျောက်စိမ်းနှင့် ကျောက်မျက်ရတနာထုတ်လုပ်မှုကို နိုင်ငံတော်ပိုင် မြန်မာ့ကျောက်မျက်ရတနာလုပ်ငန်း နှင့် အခြား ပုဂ္ဂလိက အသေးစား လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများက ထုတ်လုပ်သည်။

မန္တလေးမြို့အနောက်ဘက် ကီလိုမီတာ ၁၀၀ ခန့်တွင် ရှိသော မုံရွာသတ္တုတွင်းမှ ကြေးနီကို ထုတ်လုပ်သည်။ မုံရွာသတ္တုတွင်းမှ ၁ ကီလိုမီတာ အကွာရှိ လက်ပံတောင်း၌ လက်ဖောင်းကြေးနီသိုက်အသစ်တစ်ခု ၊ ခဲ၊ငွေနှင့် သွပ်သတ္တုတူးဖော်ခြင်းကို မြန်မာနိုင်ငံ မြောက်ပိုင်းရှမ်းပြည်နယ်ရှိ ဘော်ဒွင်(တွင်းနက်) နှင့် နမ္မတူ(မြေအောက်) သတ္တုတွင်းများမှ ထုတ်လုပ်သည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ဒေါ်လာ၃.၅ ဘီလီယံရှိ ဓာတ်ငွေတင်ပို့ခဲ့သည်။ မြန်မာ့စီးပွားရေး ဖော်ပြချက်အရ (According to Economy of Myanmar)နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ၂၀၁၂-၂၀၁၃ ၏ ပထမ ကိုးလသည် မြန်မာနိုင်ငံသည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၇၉၄ သန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံခဲ့သည်။ တရုတ်သည် ဤဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် အကြီးမားဆုံးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကတိကဝတ်ရှိသည်။ နိုင်ငံခြားကုန်သွယ် မှု ၂၀၁၂ ခုနှစ်အတွက် နိုင်ငံခြားကုန်သွယ်မှု တန်ဖိုး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၃.၃ ဘီလီယံ ရှိခဲ့သည်။ ၎င်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဂျီဒီပီ၏ ၂၇% ရှိသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်မှ ရေနံနှင့် ဓာတ်ငွေထုတ်လုပ်ရေးမှ လက်တွေ့ဥပမာ

ခန်းမှန်းခြေဧရိယာ- ၂၅၀၀၀၀ စတုရန်းမီတာ

ကုမ္ပဏီ - China National Petroleum Corporative and Chinese National Oil Company

ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု ခန်းမှန်းခြေငွေ - ၃၇၃၀၀၀၀၀၀

နေရာ - ကျေးလက်ဒေသ

ထိခိုက်နစ်နာသောလူဦးရေ- ၂၂ မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ ၁၀၀ကျော်

ရခိုင်ပြည်နယ်သည်သဘာဝသယံဇာတပေါကြွယ်ဝသော ပြည်နယ်တခုဖြစ်ပြီး ရခိုင်ပြည်မှ ထွက်ရှိသော ဓာတ်ငွေကို နိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့ရောင်းချနေသော်လည်း ရခိုင်ပြည်သူ ဘဝမှာ ဒုတိယ အဆင်းရဲဆုံးပြည်နယ် ဖြစ်သည်။

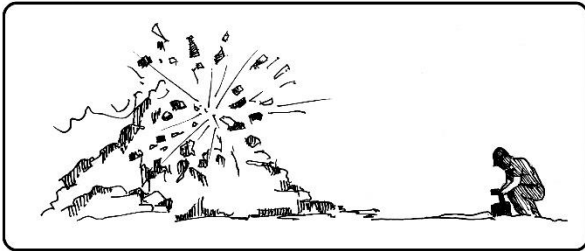
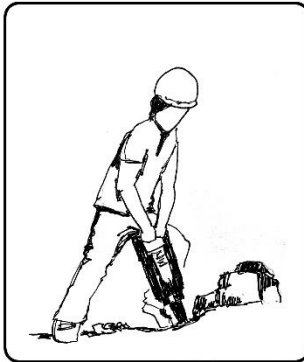
ကျောက်ဖြူအထူးစီပွားရေးဇုန်အပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားစီမံကိန်းများကို ပြည်ထောင်စု အစိုးရမှ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအရ တိုက်ရိုက်ပိုင်ဆိုင် ဆုံးဖြတ်၊ စီမံအုပ်ချုပ်သောကြောင့်ပြည်သူများမှာ မိမိပိုင်သယံဇာတမှာ အကျိုးခံစားခွင့်မရှိဘဲ ဆိုးကျိုးများသာ ခံစားနေကြရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝသယံဇာတများကို ပြည်သူလူထု ဆန္ဒမပါဘဲ နိုင်ငံတကာကုမ္ပဏီများနှင့် မြန်မာ အစိုးရတို့ ပူးပေါင်းပြီး တူးဖော်ထုတ်ယူနေကြသောကြောင့် ရခိုင်ပြည်သူများမှာ အကျိုးခံစားခွင့်မရရှိသည့်အပြင် လယ်ယာမြေများမတရားအသိမ်းခံရခြင်း၊ သက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများဖျက်ဆီးခံရခြင်း၊ သစ်တောပြုန်းတီးမှုများ၊ ရေပေါ်ရေအောက်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပျက်စီးမှုများနှင့် လူ့အခွင့်ရေးချိုးဖောက်ခံရခြင်းများ ဆိုးရွားစွာ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည်။ စစ်တပ်နှင့် ဗဟိုအစိုးရက ဘဏ္ဍာငွေ အမြောက်အမြားများရယူနေချိန်တွင် ဒေသခံ လူထုမှာ အကျိုးမခံစား ရသည်ကိုတွေ့ရသည်။

မြန်မာ့ကမ်းလွန် သဘာဝဓာတ်ငွေစီမံကိန်းသည် ထိုင်းနှင့် တရုတ်နိုင်ငံများသို့ တင်ပို့ရောင်းချရန် နစ်ရှည်စာချုပ် ချုပ်ဆိုထားပြီးဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထုတ်လုပ်သည့် အနက်(၈၀) ရာခိုင်နှုန်းကို ပြည်ပသို့ တင်ပို့ပြီး ကျန်ရှိနေသော (၂၀) ရာခိုင်နှုန်းကို ပြည်တွင်းတွင် ဖြန့်ဖြူးပေးသည်ဟု သိရသည်။ သဘာဝဓာတ်ငွေသုံး ဓာတ်အားပေးစက်ရုံစီမံကိန်း မှထုတ်လုပ်နိုင်မည့် စုစုပေါင်းလျှပ်စစ်ဓာတ်အား (၇၈၀) မဂ္ဂါဝပ် တည်ဆောက်ရန် နားလည်မှုစာချုပ်လွှာလက်မှတ်ရေးထိုးဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

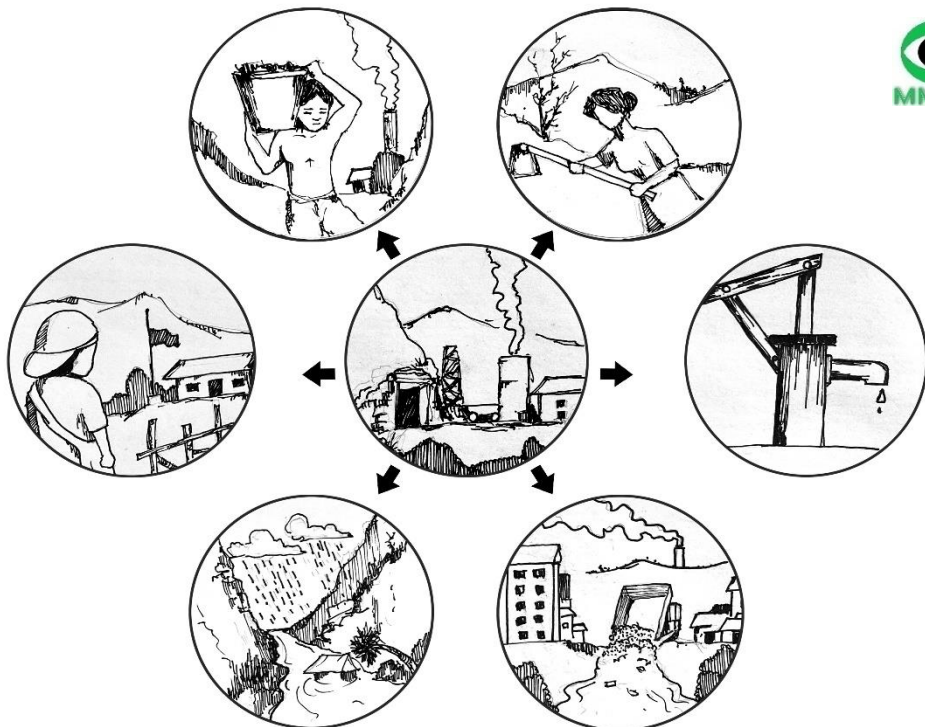
ပြည်ပသို့သဘာဝဓာတ်ငွေနေ့စဉ်ရောင်းရငွေ စုစုပေါင်း အမေရိကန်ဒေါ်လာ၁၅ သန်းကျော်ရရှိမည်ဟု မြန်မာ့ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေလုပ်ငန်း (MOGE)တာဝန်ရှိသူတစ်ဦးက ပြောခဲ့သည်။ တရုတ် ပြည်နှင့်ထိုင်းနိုင်ငံကို ဓာတ်ငွေတင်ပို့မှုသည် မြန်မာပြည်အတွက် အများဆုံးဝင်ငွေကိုရရှိစေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ ရောင်းချမှုအပေါ် ဝင်ငွေများစွာရရှိသော်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှု အာနည်းနေသေးသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ထို့အပြင် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေအမြောက်အမြားထုတ်ယူနိုင်သော နိုင်ငံဖြစ်သော်လည်း ကျေးလက်ဒေသများတွင် ယခုချိန်ထိမီးမရရှိသေးသည့် ကျေးရွာများ ရှိနေသေးသည်။

မိုင်းအလုပ်သမားဖြစ်စဉ်များ

မိုင်းအလုပ်သမား
များ ဘဝ
ကျင်လည်ပုံ

မိုင်းလုပ်ငန်းကြောင့် သက်ရောက်မှုဖြစ်စဉ်

စစ်ကိုင်းတိုင်းရှိ ရွှေတူးဖော်ခြင်း လက်တွေ့ဥပမာ

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသ

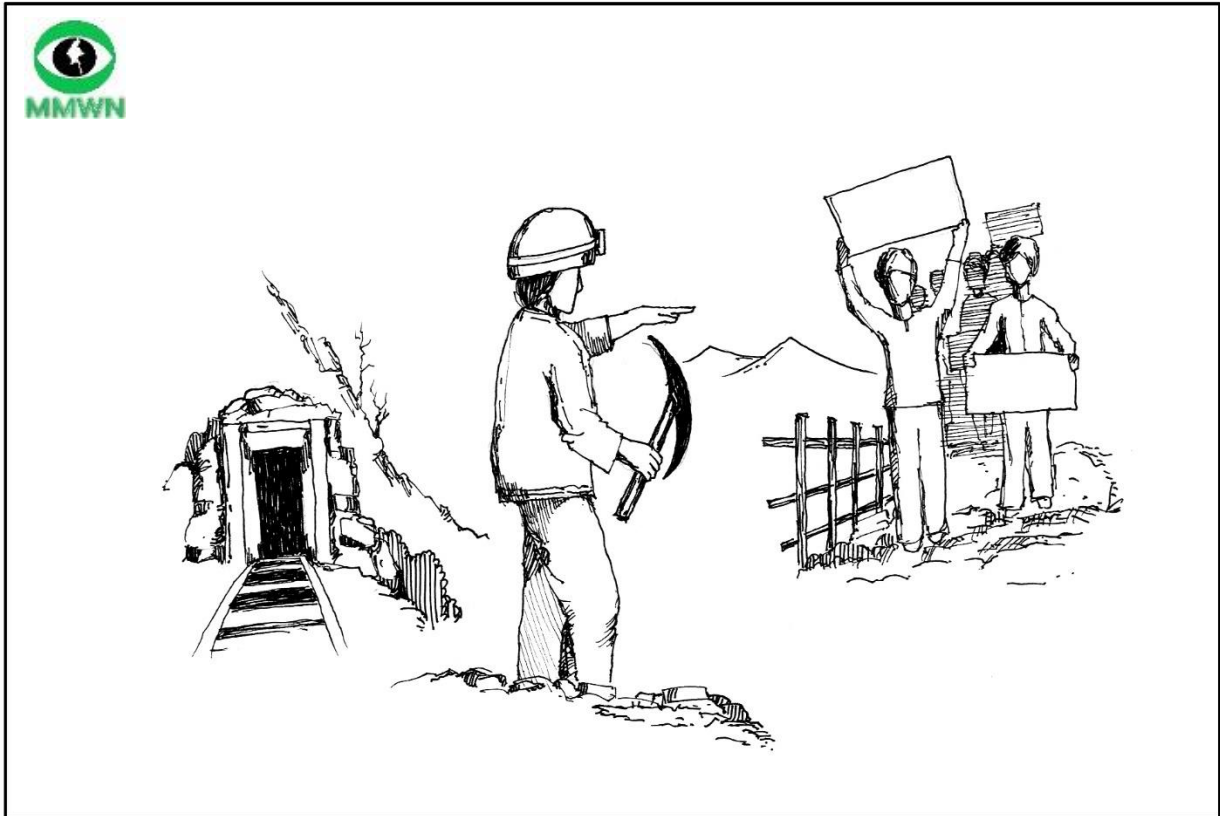
နေရာ - Khamti, Htmanthi, Homalin

ကုမ္ပဏီ - Aung Chan Pyit and Pyi lin Aung

ရွှေသည် မြန်မာပြည်တဝှမ်း၌ တည်ရှိသော်လည်း ကချင်ပြည်နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း၊ မန္တလေးတိုင်း ၊ စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ မြန်မာအလယ်ပိုင်း၊ မွန်ပြည်နယ် ၊ တောင်ပိုင်း တနင်္သာရီဒေသတွင်ပို၍ တူးဖော် ခြင်းကို တွေ့ရသည်။ ရွှေ မတူးဖော်မှီအပင်များကို ခုတ်ထွန်း ရှင်းလင်းရသောကြောင့် သစ်တောပြုန်းတီးမှု ၊ မြေဆီလွှာ ပျက်စီးရမှုဖြစ်ပေါ်စေပြီး ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကို အားပေးရာရောက်ပါသည်။

မြန်မာပြည်ရှိရွှေများသည် တစ်နှစ်တစ်နှစ်၆၉၂ ကီလိုဂရမ်ထွက်သည်။ စစ်ကိုင်းတိုင်း အထက်ပိုင်းရွှေ တူးဖော် သောနေရာအနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင်နေထိုင်သော ဒေသခံများသည် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း ၊ ငါးစိုက်ပျိုးခြင်း လုပ်ငန်း ၊ တောင်ယာမြေလုပ်ငန်း စသည့် မြေကိုသာ အဓိက အားထားပြီး အသက် မွေးဝမ်းကျောင်းနေရာ ဒေသ ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၈ ပြီးနောက် ရွှေတူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်း များစတင်လာကာ မိမိတို့ လယ်ယာမြေများကို ကုမ္ပဏီများထံ ရောင်းချကြပြီး ကုမ္ပဏီများက ရွှေတူးဖော်ပြီးလျှင် စိုက်ပျိုးမြေများကို ပြန်လည်ပေးအပ်မည်ဟု ဆိုကာ အသိပညာနည်းပါးလှသော ဒေသခံများထံ ဝယ်ယူ ကြသည်။ ရွှေတူးဖော်ပြီး လျှင်စိုက်ပျိုးမြေများ ၊ ဘိုးဘွားပိုင် မြေများသည် ပြန်လည်စိုက်ပျိုးလို့မရသော မြေများဖြစ်သွား ပြီးရှေ့ဆက်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ရာ၌ အခက်တွေ့လှသည်။

ဘာကြောင့် ပြည်သူများ သိသင့်သလဲ

သတ္တုတွင်းတူးဖော်ခြင်းသည် အနီးအနားရှိ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို အကြီးအကျယ် ပျက်စီးစေနိုင်ပါသည်။ အခုအချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ဥပဒေသည် လူတွေကို သတ္တု တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်း၏ အန္တရာယ်များမှ ကာကွယ်ဖို့ ပြီးပြည့်စုံလုံလောက်ခိုင်မာမှု မရှိသေးပါ။ မိုင်း သတ္တုတွင်းတူးဖော်ကုမ္ပဏီများသည် ဒေသခံနှင့်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးစကားပြောဆိုခြင်းမရှိပဲ တူးဖော် လုပ်ကိုင်နေပါသည်။ သတ္တုတူးဖော်ရေး၏ ဆိုးကျိုးများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်းမရှိပဲ စီမံကိန်းကို မကြာခန ပြုလုပ်လေ့ရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း ဒေသခံပြည်သူလူထုများသည် အတူတကွ ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ပြီး သတင်းအချက်အလက်များကို စုဆောင်းခြင်း၊ စုဝေးခြင်းနှင့် ထုတ်ဖော်ပြောဆို ခြင်း အားဖြင့် ဒေသခံပြည်သူများသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ သတ္တုတွင်းတူးဖော်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို ရပ်တန့်ရန် ကူညီနိုင်ပါသည်။

ဥပမာ- အယ်လ်ဆာပေးဒေသခံမှ ဥပဒေပြုသူများသည် ရွှေနှင့်အခြားသတ္တုများ တူးဖော်ခြင်းကို တားမြစ်ရန် အများစုသည် မဲပေးခဲ့ကြပြီး တနိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် သတ္တုတူးဖော်ခြင်းကိုတားမြစ်ခဲ့သည်။အယ်လ်ဆာပေးဒေသခံနိုင်ငံ၏ ပျက်စီးလွယ်သော ပတ်ဝန်းကျင်သည် သတ္တုတူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို ရေရှည်တည်တံ့နိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း ကြေငြာခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံရေးအကျပ်အတည်းဥပဒေပြုသူများက အထူးသဖြင့် ဩဇာရှိသော ရိုမန်ကက်သလစ်ချာချီမှ ကျယ်ပြန့်သော ထောက်ခံမှု ရှိသည့် တားမြစ်ချက်များကို အတည်ပြုခဲ့သည်။ ထောက်ခံသူများသည် တိုင်းပြည်၏ ညစ်ညမ်းသည့်ရေသန့်ရရှိရေးကို ကာကွယ်ရန်အတွက် ဥပဒေ လိုအပ်ကြောင်း ဆိုသည်။

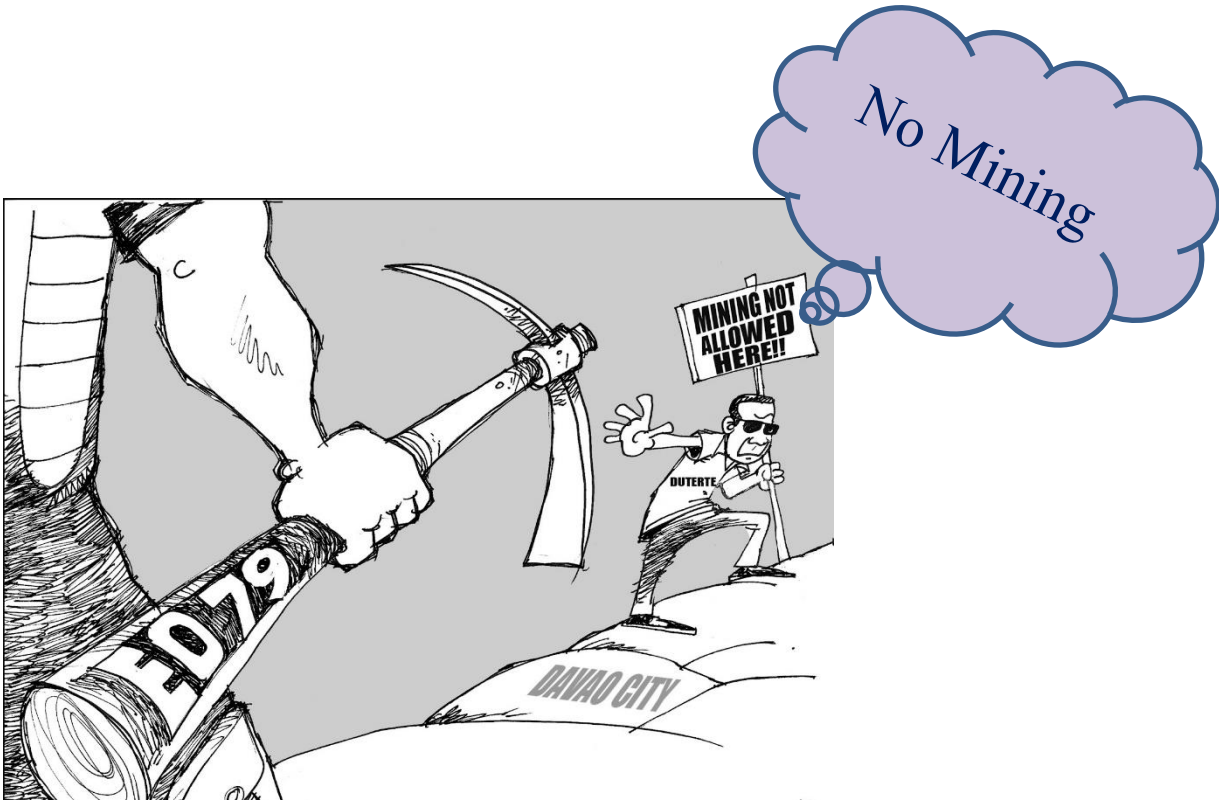
ဥပဒေပြုညီလာခံတွင် မဲများသည် သတ္တုတူးဖော်ရေး ဥပဒေကို ဆယ်စုနှစ်တစ်ခုကြာမျှကြာအောင် ဥပဒေပြုပြင် ဌာနန်းလိုက်သည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကုမ္ပဏီများက မြောက်ပိုင်းပြည်နယ်များရှိ အယ်လ်ဆာပေးဒေါတွင် ဖြတ်သန်းစီးဆင်းနေသော ရွှေခါးပတ်ကြီး၏ ကြီးပမ်းမှုများကို ရပ်တန့်လိုက်သည်။ ပထမဆုံးသော တိုင်းပြည်သည် သတ္တုတူးဖော်ခြင်း၏ ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အကျိုးကျေးဇူးများကို အကဲဖြတ်ရန်နှင့် ငြင်းဆိုရန် အလွန်ကောင်းသော အချိန်ဖြစ်သည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နူးညံ့သိမ်မွေ့သော ဒေသများရှိ သတ္တုတွင်းတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းကို အားကောင်းစေသည့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွက် သက်သေကောင်းပြခဲ့သည်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာအနေဖြင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုအင်ဂျင်အဖြစ်သတ္တုတူးဖော်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ မေးမြန်းခြင်းများ ကြီးထွားနေသည်။ ရပ်ရွာလူထုများ စုပေါင်းအင်အား မေးခွန်းမေးမြန်းခြင်းကြောင့် သတ္တုတွင်း တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်း ရပ်တန့်ဖို့ရန် ပို၍ ခိုင်မာစေသည်။ သတ္တုတွင်းတူးဖော်ခြင်းတွင် အများအားဖြင့် အသုံးပြု လေ့ရှိသော အဆင့်နိမ့် သတ္တုရိုင်းများမှ ရွှေကို ထုတ်ယူရန် အတွက် Cyanide(ဆိုင်ယာနိုဒ်ခေါ် အဆိပ်ပြင်းသည့် ဓာတ်ပေါင်းတစ်မျိုး) အသုံးပြုမှုကို ကမ္ဘာအနှံ့တွင် ပြန့်နှံ့စွာ ပိတ်ပင်ထားကြောင်း Montana အပါအဝင် Mining Watch Canada မှ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ Jamine Kneen မှ ပြောကြားခဲ့သည်။ ကော့စတာရီကာတွင် တွင်းထွက်ရွှေတူးဖော်ခြင်းကို တားမြစ်ထားသည်။

ဂျာမနီ၊ ချက်သမ္မတနိုင်ငံ၊ ဟန်ဂေရီ၊ တူရကီနှင့် အာဂျင်တီးနားပြည်နယ်များတွင် ဆိုင်ယာနိုက် ပိတ်ပင်ထားသည်။ ဖိလစ်ပိုင်တွင် အစိုးရမှ သတ္တုတွင်း တဝက်ကျော်ကို ပိတ်ထားရန် (သို့မဟုတ်) ဆိုင်းငံ့ထားရန် အမိန့်ပေးခဲ့သည်။ အယ်လ်ဆာပေးဒေါတွင် သတ္တုတူးဖော်ခြင်း၏ အန္တရာယ်သည် အထူးသဖြင့် အလွန်ဆိုးရွားသည်။ ကုလသမဂ္ဂ၏ အဆိုအရ အလွန်သေးငယ်သော နိုင်ငံသည် လူဦးရေ ထူထပ်စွာရှိပြီး ဟေတီနိုင်ငံ ပြီးနောက် အမေရိကတိုက်ရှိ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အားအရ ယုတ်လျော့စေသော ဒုတိယ အများဆုံးနိုင်ငံဖြစ်သည်။

သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်း အဓိက ဖြစ်ပြီး ပထမဆုံးထိခိုက်ခံရသော အရာသည် ရေလုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ အယ်လ်ဆာပေးဒေါ ရပ်ရွာလူထုများသည် အသက်ရှင်နေထိုင်နိုင်မှုအတွက် ရွှေထက်ရေက ပိုအရေးပါကြောင်း သိသိသာသာ ရှားပါးမှုနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့သည်။ ရာစုနှစ်များစွာ စည်းရုံးဆန္ဒပြလာခဲ့ပြီး ၂၀၂၀ အောက်တိုဘာလတွင်

ဖြစ်ရပ်များနှင့် ဆိုးကျိုးများ အကျဉ်း

လူဦးရေ ၅၁ သန်းရှိ မြန်မာနိုင်ငံသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံ စုပေါင်းနေထိုင်သော ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာပြည်တွင် ပထဝီအနေအထားအရ ရာသီဥတု၊ သဘာဝပေါက်ပင်များ၊ တောရိုင်း တိရိစ္ဆာန်မျိုးစုံ၊ သဘာဝသယံဇာတ ပေါကြွယ်ဝသော နိုင်ငံတစ် နိုင်ငံ ဖြစ်ပါသည်။

ဆယ်စုနှစ်များစွာ စစ်အာဏာရှင်များ အုပ်ချုပ်မှု ခံရပြီးနောက် ၂၀၀၈ အုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေသစ်ကို စစ်တပ်က ပြဌာန်းလိုက်ပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲများ တည်ရှိပေမည့်လည်း စစ်အာဏာတွေ လွှမ်းမိုးနေဆဲ ပင် ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝသယံဇာတ ပေါများသော မြန်မာနိုင်ငံကို နိုင်ငံအများအပြား၏ စီးပွားရေး ဦးတည်သော နိုင်ငံဖြစ်လာပါသည်။ စီးပွားရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်နိုင်ရန် အရှိန်နှင့် တပြေးညီ ကမ်းလှမ်းလာနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

နိုင်ငံဂုဏ်ဆောင် လှပပေါကြွယ်သော သဟဇာတများအပေါ် သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းများ၊ ဆည်မြောင်းများ တည်ဆောက်ခြင်း၊ ကျောက်မီးသွေး၊ ခဲမဖြူ၊ အဖြိုက်နက်၊ ရွှေ၊ ငွေ တူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းများစွာလုပ်ဆောင်ခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းများစွာ လုပ်ကိုင်နေသည်ကို ယနေ့ထိတိုင် တွေ့မြင်နေရပါသည်။

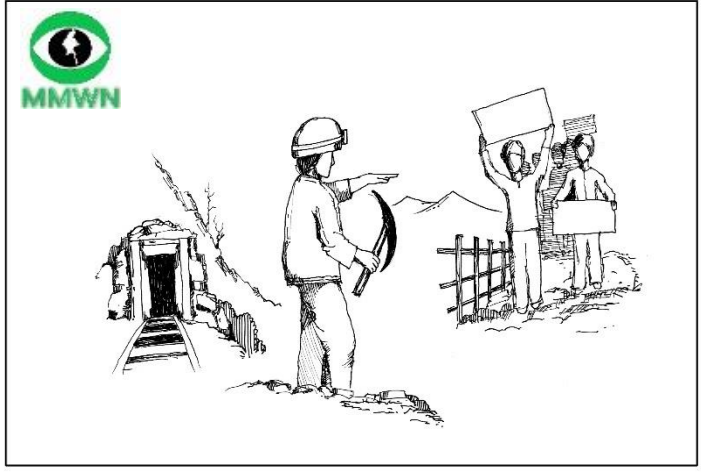
၎င်းလုပ်ဆောင်မှုများ (သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်း)ကြောင့် ဒေသခံ တိုင်းရင်းသား၊ ပြည်သူများကနေရာကို ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား များပြားလာခြင်း၊ အလုပ်သမား အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှု များပြားလာခြင်း၊ လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှု များစွာ ရှိလာသည်ကို ယနေ့ထိတိုင်လက်တွေ့အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းရှိလက်ပံတောင်းကြေးနီသတ္တုတွင်း၊ မြောက်ပိုင်းရှိ ကျောက်စိမ်း တူးဖော်ခြင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ အရှေ့တောင်နှင့် အနောက်ဘက်ရှိ ရေနံနှင့် ဓာတ်ငွေ့ထုတ်လုပ်မှုများသည် လူသိများလှပြီး မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့ ကျယ်ပြန့်သောတူးဖော်မှုလုပ်ငန်း မြောက်မြားစွာလည်း တွေ့နေရပါသည်။

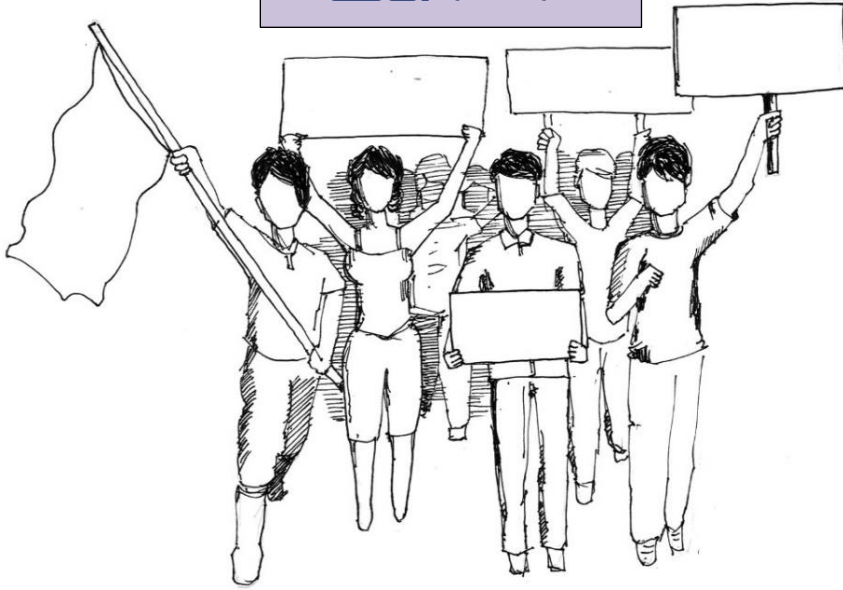
ထိုလုပ်ငန်းများကြောင့် ဒေသခံ ပြည်သူအများသည် အလုပ်သမားဘဝအဖြစ် ရောက်ရှိရခြင်း၊ လုပ်အားခများ ခေါင်းပုံဖြတ်ခံရခြင်း၊ ကျန်းမာရေးထိခိုက်လာခြင်း၊ အမျိုးသမီးများ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအလုပ်သမား အဖြစ် လုပ်ဆောင်ရခြင်း၊ ပညာသင်ယူခွင့်နည်းပါးလာခြင်းကြောင့် ပညာရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု မရှိခြင်း၊ အသက်အန္တရာယ် ဖြစ်စေသော ရောဂါများ ကူးစက်ရရှိခြင်း၊ HIV/AIDS ရောဂါ ခံစားလာခြင်း၊ အမျိုးသမီးများအပေါ် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖော်ကားမှုများ ရှိလာခြင်း၊ လိင်လုပ်သားဘဝအဖြစ် တွန်းပို့ ခံရခြင်း၊ လူကုန်ကူးမှုများဖြစ်ပေါ်လာခြင်း စသည့် ဆိုးကျိုးများ ရှိလာပါသည်။

သဘာဝတောတောင်ရေမြေ ဖျက်ဆီးသွားသည်သာမက ပထဝီမြေအနေအထား၊ ရေထု၊ လေထု ညစ်ညမ်းမှုများ ဖြစ်လာစေပါသည်။

အကျိုးအမြတ်များကို သတ္တုတူးဖော်ရေးကုမ္ပဏီများက ရရှိခြင်း၊ အာဏာပိုင်များ ရရှိခြင်း၊ ဝင်ငွေအမြတ်များကို စစ်တပ်က အမြောက်အမြားရရှိပြီး၊ ထို့ကြောင့် တိုင်းရင်းသားဒေသကို ထိန်းချုပ်လာခဲ့ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- အနာဂတ်ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေး သဘောတူညီချက်အရ ဖက်ဒရယ်အခြေခံဥပဒေသစ်တွင် သင့်တော်သည့် ဥပဒေ မပြဌာန်းမီ တနိုင်တပိုင်လုပ်ငန်းမှအပ မိုင်းလုပ်ငန်းအားလုံးကို ယာယီ ရပ်ဆိုင်းထားပေးခြင်း။
- ဖက်ဒရယ် အခြေခံဥပဒေသစ်တွင် ဥပဒေနှင့်မူဝါဒ ချမှတ်ရာ ဒီမိုကရေစီ အခြေခံမှု၊ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်၊ လူ့အခွင့်အရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တည်မြဲရေးတို့ ပါဝင်စေခြင်း။
- ဖက်ဒရယ်ပြည်နယ်ပြည်နယ်ခွဲ ဥပဒေနှင့် ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့အစည်းတို့သည် လူ့အခွင့်အရေးများ၊ လူ့အခွင့်အရေးကာကွယ်ပေးသူများကို ကာကွယ်ပေးသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အာမခံ စနစ်များကို အားကောင်းစေပြီး၊ နစ်နာဆုံးရှုံးထိခိုက်ခံရသည့် ဒေသခံရပ်ရွာများမှ သဘာဝ အရင်းအမြစ်အခြေပြု စီမံကိန်းကို ဆန့်ကျင်သည့် ယန္တရားများကိုလည်း ထည့်သွင်းပေးခြင်း။
- အကာအကွယ်စနစ်၊ ကာကွယ်သည့်စနစ်၊ အာမခံစနစ်များကိုသော်လည်းကောင်း လွတ်လပ်စွာ ကြိုတင်အသိပေး သဘောထားရယူပြီး လုပ်ဆောင်မှုအဆင့်တိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများ၏ ပါဝင်မှုကို ထည့်သွင်းပေးခြင်း။
- လွတ်လပ်ပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို အခြေခံသည့် စေ့စေ့စပ်စပ်စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုနှင့် စောင့်ကြည့်မှု ဖြစ်စဉ်များကိုသော်လည်းကောင်း လေးစားလိုက်နာသည့် စီမံကိန်းကိုသာ လုပ်ဆောင်ခွင့် ပြုခြင်း။

စသည့် အကြံပြုချက်များဖြင့် အကြံပေးတင်ပြတောင်းဆိုလိုက်ပါသည်။